

УКРАЇНА

**У ВІДГУКАХ ЗАРУБІЖНОЇ
ПРЕСИ**

НАЦІОНАЛЬНА БІБЛІОТЕКА УКРАЇНИ імені В. І. ВЕРНАДСЬКОГО
ФОНД ПРЕЗИДЕНТІВ УКРАЇНИ
ВІДДІЛ ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ РЕСУРСІВ

УКРАЇНА У ВІДГУКАХ ЗАРУБІЖНОЇ ПРЕСИ

Інформаційно-бібліографічний бюлетень

Головний редактор

Удовик В. М., директор Фонду Президентів України,
канд. істор. наук

Відповідальна за випуск

Польовик С. М., заввідділу формування інформаційних ресурсів
Фонду Президентів України, канд. наук. із соц. ком.

Інформаційно-бібліографічні матеріали підготували

Федорчук А. Г., Матвійчук А. В., Бондаренко Д. В., Хилько М. І.,
Павленко Д. В., Макарова О. І., Моршна Н. О., Дайнека Я. А., Третяк Т. І.,
Ставерська Т. А., Петрова Т. О.

Аналітичні матеріали підготував

Мищак І. М., старш. наук. спіроб. відділу формування інформаційних
ресурсів Фонду Президентів України, д-р. істор. наук, проф.

Заснований у 2011 році
Виходить два рази на місяць

Адреса редакції:

НБУВ, пр-т Голосіївський, 3, Київ, 03039, Україна
Тел. (044) 525-54-70
E-mail: fpu@nbuv.org.ua

Передрук – тільки з дозволу редакції

*Думки, висловлені в матеріалах, належать виключно авторам
і не обов'язково відображають точку зору укладачів*

© Національна бібліотека України
імені В. І. Вернадського, 2011

НАЦІОНАЛЬНА БІБЛІОТЕКА УКРАЇНИ імені В. І. ВЕРНАДСЬКОГО
ФОНД ПРЕЗИДЕНТІВ УКРАЇНИ
ВІДДІЛ ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ РЕСУРСІВ

УКРАЇНА У ВІДГУКАХ ЗАРУБІЖНОЇ ПРЕСИ

(інформаційно-бібліографічний бюлетень)

Випуск 18 (148)

(огляд матеріалів зарубіжних ЗМІ за 16–30 вересня 2021 р.)

Київ 2021

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	4
АКТИВНІСТЬ ПРЕСИ У ВИСВІТЛЕННІ ПОДІЙ В УКРАЇНІ	5
РОЗБУДОВА УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВИ ОЧИМА	12
ЗАРУБІЖНИХ ЗМІ.....	12
ІНФОРМАЦІЙНО-БІБЛІОГРАФІЧНІ МАТЕРІАЛИ	15
БОРОТЬБА З КОРУПЦІЄЮ ТА ЗЛОЧИННІСТЮ	15
ЕКОНОМІКА	17
ІСТОРІЯ	17
КРИМ	18
КУЛЬТУРА, ОСВІТА, НАУКА	18
НАДВИЧАЙНІ ПОДІЇ.....	19
ОХОРОНА ЗДОРОВ'Я.....	23
ПРОБЛЕМИ БІЖЕНЦІВ	24
ПРОБЛЕМИ ГАЗОПОСТАЧАННЯ.....	25
РЕЛІГІЯ.....	25
РЕФОРМИ.....	25
СІЛЬСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО	26
СПОРТ.....	26
СУСПІЛЬСТВО	27
УПРАВЛІННЯ ТА КАДРИ	28
ФІНАНСОВА ПОЛІТИКА	28
ІМІДЖ УКРАЇНИ В МІЖНАРОДНІЙ СФЕРІ.....	29
ІНФОРМАЦІЙНО-БІБЛІОГРАФІЧНІ МАТЕРІАЛИ	33
ЕКОНОМІЧНА ВІЙНА ТА САНКЦІЇ.....	33
ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СОЮЗ	33
МІЖНАРОДНА ВІЙСЬКОВА СПІВПРАЦЯ.....	34
МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО	36
МІЖНАРОДНІ КУЛЬТУРНІ ЗВ'ЯЗКИ.....	37
МІЖНАРОДНІ ФІНАНСОВІ ІНСТИТУТИ.....	38
ООН.....	39
ПРОБЛЕМИ ГАЗОГОНІВ.....	40
ПРОБЛЕМИ ОКУПОВАНОГО КРИМУ	47
УКРАЇНСЬКО-БІЛОРУСЬКІ ВІДНОСИНИ	47
УКРАЇНСЬКО-БОЛГАРСЬКІ ВІДНОСИНИ	49
УКРАЇНСЬКО-КИТАЙСЬКІ ВІДНОСИНИ.....	49
УКРАЇНСЬКО-ЛИТОВСЬКІ ВІДНОСИНИ.....	49

УКРАЇНСЬКО-ПОЛЬСЬКІ ВІДНОСИНИ	50
УКРАЇНСЬКО-РОСІЙСЬКІ ВІДНОСИНИ	50
УКРАЇНСЬКО-ТУРЕЦЬКІ ВІДНОСИНИ	54
УКРАЇНСЬКО-УГОРСЬКІ ВІДНОСИНИ	55
ТОНАЛЬНІСТЬ ПУБЛІКАЦІЙ ПРО УКРАЇНУ	58

ПЕРЕДМОВА

Засоби масової інформації сьогодні є одним з найважливіших і найвпливовіших інститутів суспільства, яким належить провідна роль у процесах формування і зміни громадської думки. Образ держави в очах світової спільноти також безпосередньо формується під впливом авторитетних ЗМІ і це треба враховувати, оскільки в сучасних умовах зовнішньополітичний імідж держави відіграє колосальну роль, впливаючи на конкурентоспроможність, політичну вагу на міжнародній арені, а також є запорукою успішного протистояння інформаційним атакам та маніпулюванню громадською думкою. Щодо іміджу України у світовому вимірі, то в свідомості спільноти він закріплюється в національних цінностях та історичних сенсах, в чому непересічну роль відіграють зарубіжні медіа.

Аналіз матеріалів іноземних медіа про події в Україні надає можливість скласти об'єктивну картину про те, як наша держава сприймається зарубіжними ЗМІ і відповідно, який імідж в світі у неї формується. Це не тільки питання престижу і конкуренції за симпатії потенційних туристів та інвесторів. Для України позитивний імідж є важливим елементом в інформаційній війні, яку веде проти нашої країни Росія.

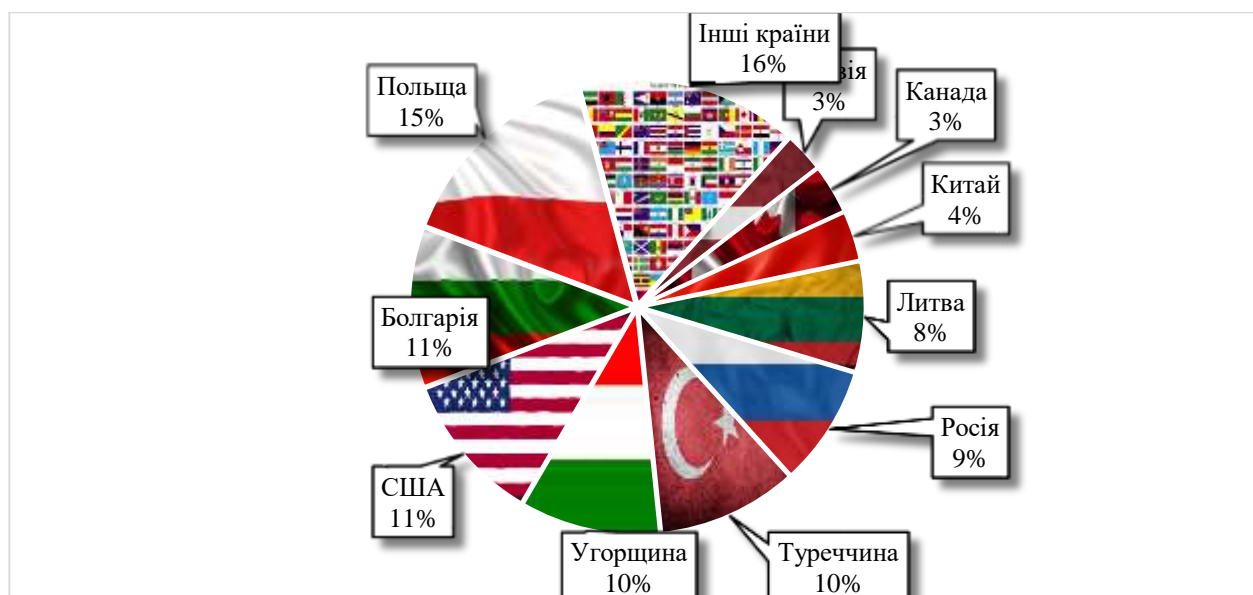
У 18 випуску за 2021 рік інформаційно-бібліографічного бюлетеня «Україна у відгуках зарубіжної преси» представлені суспільно-політичні події Української держави у дзеркалі їх відображення зарубіжними медіа за період з 16 по 30 вересня 2021 року. Світова спільнота пильно стежить за тим, що відбувається в нашій країні про що свідчить 140 публікацій, відібрані в інтернет-джерелах 15 країн світу таких, як: Австрія, Бельгія, Болгарія, Іспанія, Китай, Пакистан, Польща, Росія, Сербія, США, Туреччина, Угорщина, Франція.

У ході моніторингу зарубіжних ЗМІ були проаналізовані інформаційні повідомлення англійською, австрійською, болгарською, польською, російською, сербською, турецькою та угорською мовами.

Серед жанрових різновидів матеріалів, які підлягали моніторингу за означений період, слід назвати авторські статті, інтерв'ю, тематичні огляди, експертні оцінки, аналітичні коментарі тощо.

АКТИВНІСТЬ ПРЕСИ У ВИСВІТЛЕННІ ПОДІЙ В УКРАЇНІ

Найбільшу активність у представленні внутрішнього та зовнішнього становища України за період дослідження з 16 по 30 вересня 2021 року проявляли зарубіжні ЗМІ Польщі (15 % від загальної кількості відібраних публікацій), США та Болгарії (по 11 %), Угорщини та Туреччини (по 10 %).

Діаграма 1. Активність країн у висвітленні України (доля публікацій ЗМІ країни за період 16-30 вересня 2021 року)

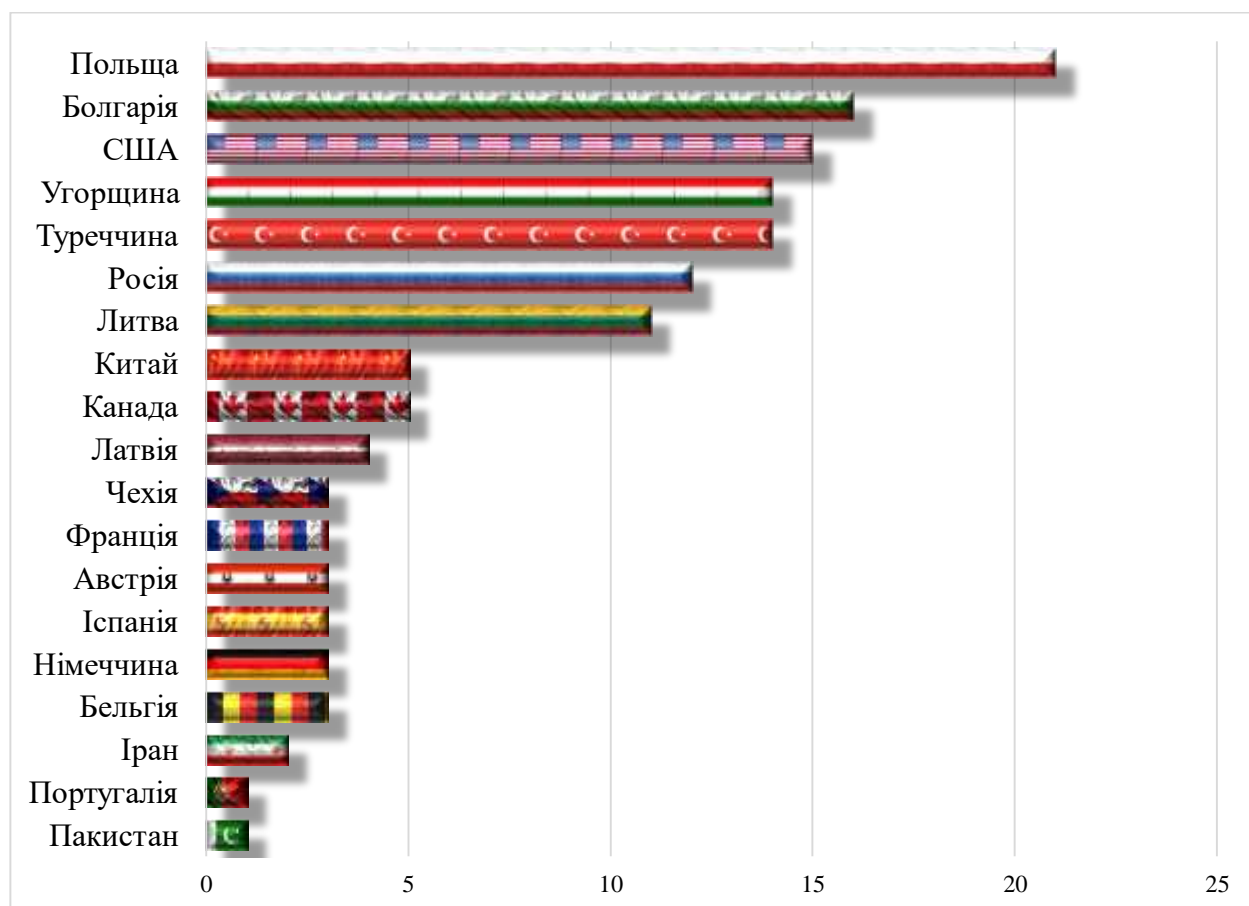
Україна, як найбільший східний сусід, постійно перебуває у центрі уваги багатьох польських ЗМІ, зокрема включених до перегляду польських газет «Rzeczpospolita», «Do Rzeczy» та порталу ділових новин, «Biznes Alert» (15 %). Такий посиленний інтерес зумовлений тим, що Польща для зміцнення власної економіки у великій кількості потребує працівників з України. Водночас польські оглядачі намагаються активно моніторити ситуацію в нашій державі з огляду на збройний конфлікт на сході України та можливі загрози, пов'язані з ним, а також інші потенційні ризики. Так, «Rzeczpospolita» інформує про спільні військові навчання «RAPID TRIDENT – 2021» на Заході України, в яких візьмуть участь 6 тис. солдатів із 15 країн світу – України, США та інших країн НАТО. Метою навчань є підготовка до спільних дій багатонаціональних сил під час операцій союзників, що розглядається як важливий крок на шляху до Альянсу. Видання акцентує увагу на тому, що навчання розпочнуться через кілька днів після навчань «Захід-2021», в яких брали участь армії Росії та Білорусі. Газетне видання «Do Rzeczy» аналізує виступ президента Польщі

Анджея Дуди на Генеральній Асамблеї ООН, який стосувався безпеки, у тому числі мова йшла про Україну, де з 2014 р. Росія проводить військове вторгнення, зокрема в Криму та на сході країни. Інтернет-видання, присвячене тематиці енергетики та інфраструктури «Biznes Alert» коментує угоду між PGNiG та ERU Management Services, згідно з якою польська компанія придбала контрольний пакет акцій української компанії «Карпатгазвидобування» (компанія володіє концесією на розвідку та видобуток нафти і газу в західній частині Львівської області, що межує з Польщею).

Американські видання такі, як «Atlantic Council» та «The New York Times» (11 %) опікувалися як внутрішньо- так і зовнішньополітичними проблемами Української держави. Зокрема, на шпальтах видання Аналітичного центру «Atlantic Council» заступник голови парламентського комітету з цифрової трансформації Є. Чернів у статті пише, що за наявності правильної правової та ділової бази ІТ-сектор України має ряд конкурентних переваг. На думку політика, ІТ-галузь країни переживає сильний і стійкий ріст й пропонує перспективу збереження високих показників. Народний депутат України від партії «Європейська Солідарність» О. Гончаренко в своїй статті для «Atlantic Council» коментує парламентські вибори в Росії, які, на його думку, не відповідали основним демократичним вимогам. Американська газета «The New York Times» досить активно коментувала замах на першого радника Президента України С. Шефіра та відповідні дії правоохоронних органів країни.

Серед видань Болгарії найбільш активно події в Україні висвітлювали газети «Дневник» і «Факти» (11 %). Зокрема, оглядачі «Дневника» аналізують Закон України «Про запобігання загрозам національній безпеці, пов'язаним із надмірним впливом осіб, які мають значну економічну та політичну вагу в суспільному житті (олігархів)», як ініціативу глави держави зменшити вплив зазначених осіб на ухвалення державних рішень та як один із важливих заходів подолання корупції на найвищому рівні. Зокрема, наводяться слова Президента В. Зеленського про те, що закон необхідний для захисту країни від впливових бізнесменів, які десятиліттями корумпували її політичну систему. Разом із тим анонсуються застереження опонентів Закону, які побоюються, що правові норми будуть застосовуватися вибірково і зосередять більші повноваження в руках президента. Ще одне болгарське видання

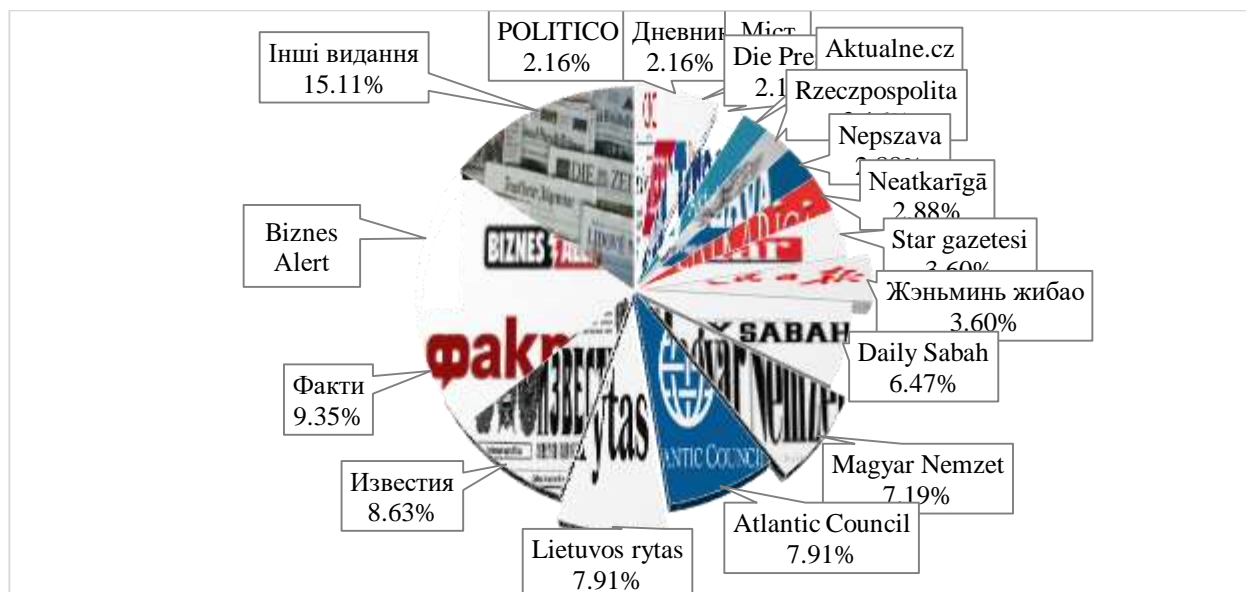
«Факти» звертає увагу на те, що Закон України «Про запобігання загрозам національній безпеці, пов'язаним із надмірним впливом осіб, які мають значну економічну та політичну вагу в суспільному житті (олігархів)» був ухвалений одразу після замаху на помічника Президента України С. Шефіра. Президент розцінив цей замах як акцію, спрямовану проти реформ в Україні та наголосив, що ця подія ніяк не вплине на здатність його команди продовжувати боротьбу з олігархами та впроваджувати реформи в Україні.

Діаграма 2. Активність країн у висвітленні України (ранжування за кількістю публікацій у ЗМІ країни за період 16-30 вересня 2021 року)

Турецькі газети «Daily Sabah» та «Star» досить активно коментують події в Україні (10 %). Наразі, турецька газета «Daily Sabah» публікує матеріал про відкидання міністром закордонних справ України Д. Кулебою ідеї російської «червоної лінії» за межами власних кордонів Росії, наголошуючи, що Україні потрібно подумати про власну безпеку. Оглядачі видання також аналізують Закон України «Про запобігання загрозам національній безпеці, пов'язаним із надмірним впливом осіб, які мають значну економічну та політичну вагу в суспільному житті

(олігархів)». Популярна газета «Star» пише про підписання Меморандуму про співпрацю між Міністерством оборони України та компанією Bayraktar Savunma щодо будівництва та облаштування спільного навчально-випробувального центру для обслуговування, поточного ремонту, модернізації БПЛА, а також проведення навчання персоналу, пов'язаного з експлуатацією безпілотних літальних апаратів Bayraktar.

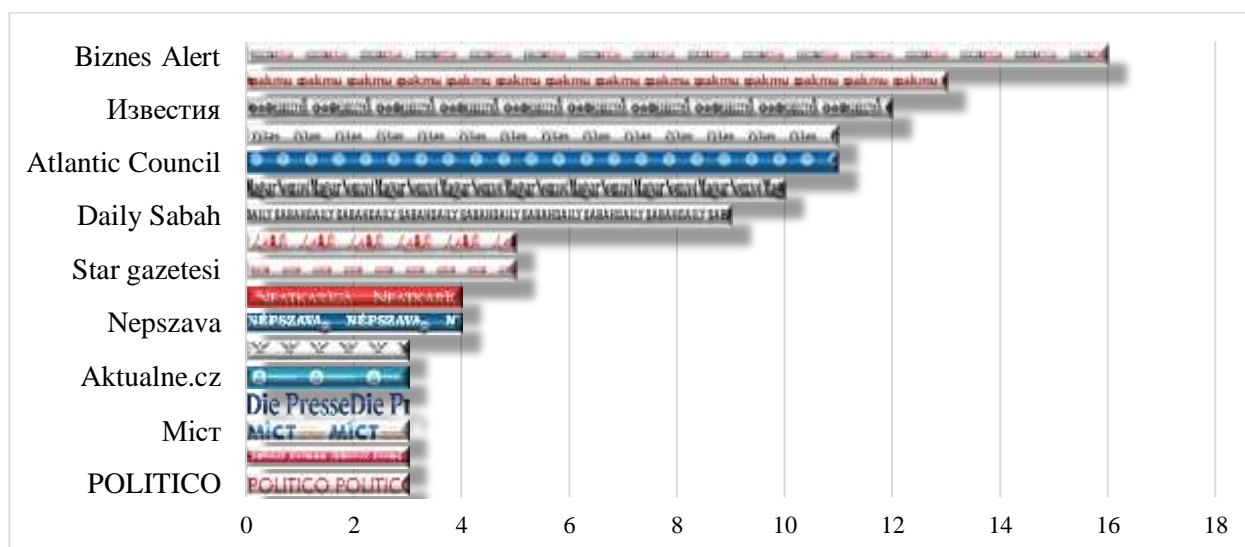

Діаграма 3. Активність видань світу у висвітленні України (доля публікацій за період 16-30 вересня 2021 року)

Серед угорських газет, включених до перегляду в нашому огляді, слід назвати «Magyar Nemzet» та «Nepszava» (10 %). Зокрема, на шпальтах «Magyar Nemzet» віцепрезидент Товариства угорської культури Закарпаття Й. Барта заявив, що у зв'язку з тим, що чисельність угорців Закарпаття лише 100 тис. осіб і вона скорочується через «націоналістичну політику України» та складну економічну ситуацію, еміграцію угорців із Закарпаття необхідно припинити, що все ще потребує допомоги угорського уряду. Він вважає, що угорцям Закарпаття загрожують дві великі небезпеки: одна – це еміграція, інша – асиміляція. Через ситуацію в останні роки виїхали переважно молоді люди та представники професійно-інтелектуальної еліти. Певною мірою сенсаційно на замах на С. Шефіра відреагувала угорська «Nepszava». За повідомленням видання, замах має угорський слід: на місці було виявлено 20 гільз для боєприпасів угорського виробництва для патронів 7,62x39 мм,

які використовуються для автоматів Калашникова. Такі боєприпаси раніше вироблялися компанією Vakony Művek і великими партіями експортувалися.

Загалом до п'ятірки видань, які упродовж розглядуваного періоду найбільше уваги приділили нашій державі, належать: портал ділових новин Польщі «Biznes Alert» (11,51 %), новинне інтернет-видання Болгарії «Факти» (9,35 %), російське газетне видання «Известия» (8,63 %), литовська газета «Lietuvos rytas» та видання американського аналітичного центру «Atlantic Council» (по 7,91 %).

Діаграма 4. Активність видань світу у висвітленні України (ранжування за кількістю публікацій за період 16-30 вересня 2021 року)

Аналіз тематики публікацій про Україну в популярних світових медіа засвідчив, що за означений період закордонними оглядачами більш активно оцінювалася діяльність України на міжнародній арені (63 %). Питанням внутрішньої політики нашої держави в оглядах зарубіжних ЗМІ приділено трохи більше третини уваги (37 %).

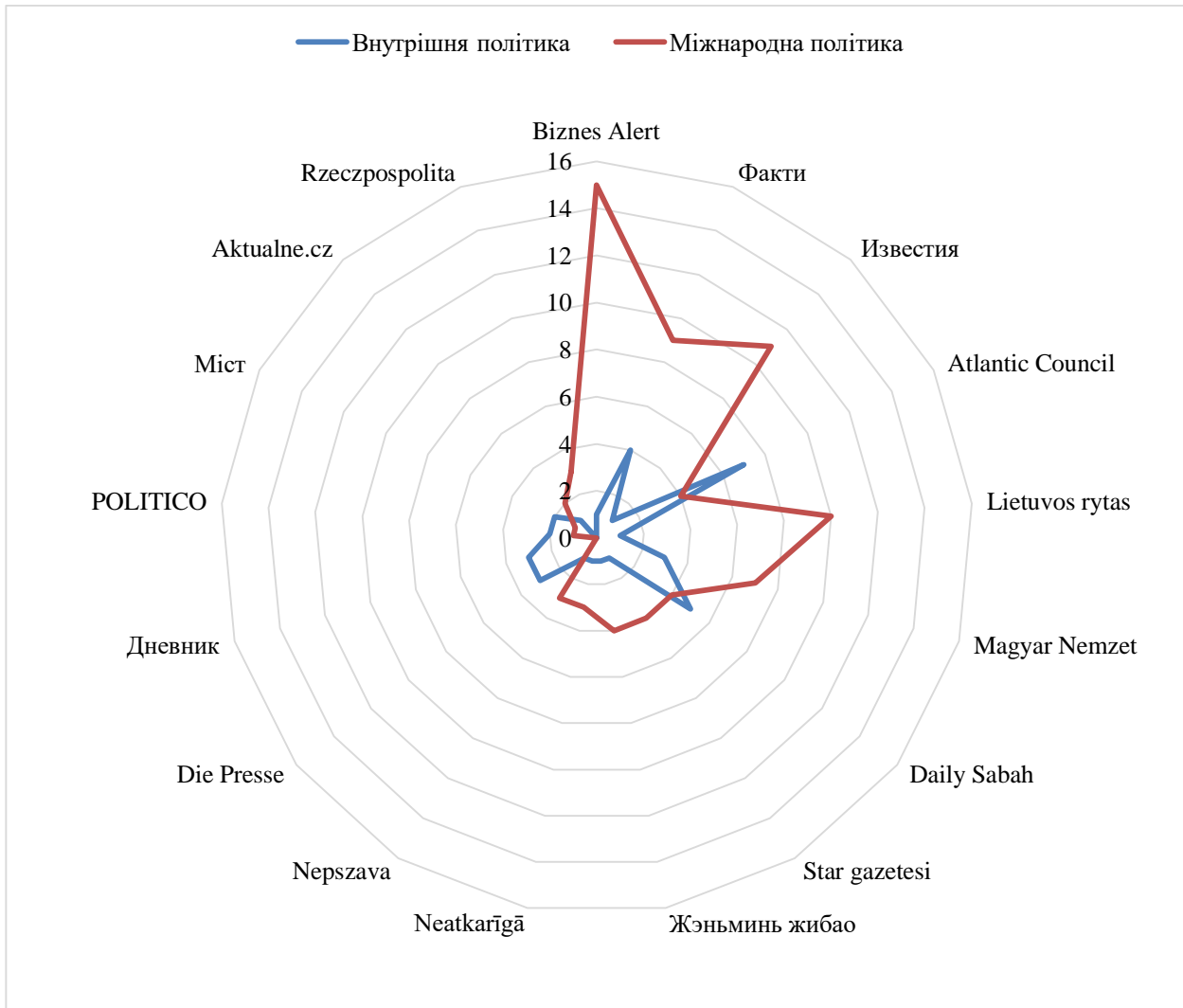
У зовнішній політиці ключовими темами обговорення стали активна позиція нашої держави щодо захисту цілісності і суверенітету України, пошуку шляхів і гарантій власної енергетичної незалежності та зменшення такої залежності від Росії європейських держав, протидія разом зі стратегічними партнерами запуску «Північного потоку-2» в обхід України, що може призвести до експансії Росії на Заході (не лише військово-політичної, а й економічної), зокрема у сфері енергетичної безпеки. Зокрема, польська нафтогазова компанія PGNiG здобула право взяти участь

у сертифікації російського газопроводу «Північний потік-2». У польській компанії вважають, що «Північний потік-2» не відповідає формальним та істотним вимогам щодо сертифікації. Крім того, обидві компанії стверджують, що позитивне рішення німецької агенції поставить під загрозу безпеку постачання ЄС та держав-членів.

Діаграма 5. Співвідношення сфер огляду України світовими ЗМІ (доля публікацій за період 16-30 вересня 2021 року)

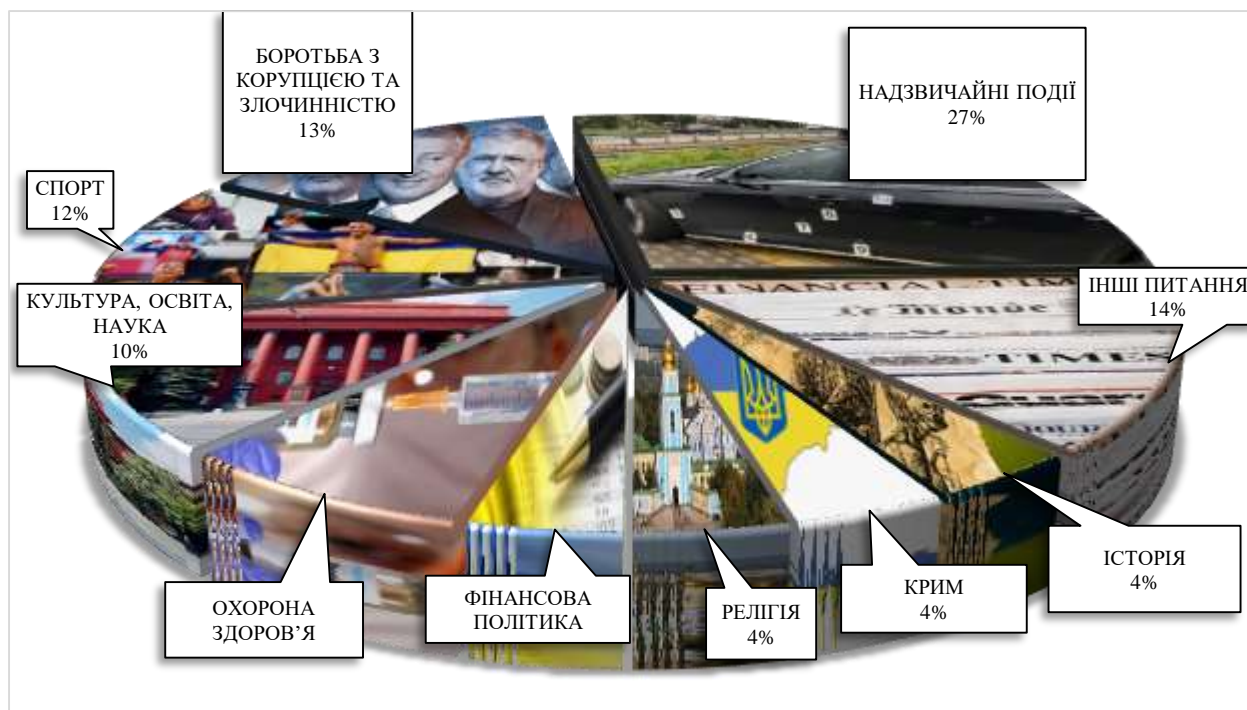
Питання внутрішнього життя та процеси реформування ключових сфер суспільного розвитку України, у порівнянні з минулим періодом, висвітлювалися більш активно. Подібний інтерес викликаний передусім законодавчими ініціативами Президента В. Зеленського щодо боротьби з корупцією (ухвалення Закону «Про запобігання загрозам національній безпеці, пов'язаним із надмірним впливом осіб, які мають значну економічну та політичну вагу в суспільному житті (олігархів)», а також заходами влади щодо боротьби з поширенням захворювання на Covid-19. Резонансним для зарубіжних оглядачів можна назвати замах на першого помічника Президента України Сергія Шефіра. Світові медіа зазначають, що в українській влади, принаймні офіційно, є декілька основних версій: замах пов'язаний або з «деолігархізацією», або з боротьбою проти криміналу. У випадку з першим цікаво, що наступного дня після замаху парламент має розглянути «закон про олігархів» у другому читанні.

Діаграма 6. Розподіл тематики публікацій про Україну в найбільш інформативних іноземних ресурсах (16-30 вересня 2021 року)

РОЗБУДОВА УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВИ ОЧИМА ЗАРУБІЖНИХ ЗМІ

Як уже зазначалося, питанням внутрішньої політики України присвячено трохи більше третини зарубіжних публікацій (37 %). За тематикою статті досліджуваного періоду умовно можна розподілити таким чином: надзвичайні події – 27 %, боротьба з корупцією – 13 %, спорт – 12 %, культура, освіта та наука – 10 %. Більш докладно тематичний розподіл статей представлено на діаграмі.

Діаграма 7. Питання внутрішньої політики у висвітленні України в іноземних ЗМІ (доля публікацій за період 16-30 вересня 2021 року)

Найбільш резонансною стала тема замаху на першого радника Президента України С. Шефіра (27 %). Зокрема, французьке видання «Le Figaro» пише, що Президент України Володимир Зеленський пообіцяв надати рішучу відповідь після замаху на його першого радника. Оглядачі бельгійського видання «POLITICO» підкреслили пргнення Президента України продовжувати боротися з корупцією в країні, недивлячись на погрози та попередження з боку олігархічних структур. Турецька газета «Star» публікує статтю радника міністра внутрішніх справ А. Гераценка щодо подробиць розслідування замаху на першого помічника Президента України В. Зеленського С. Шефіра.

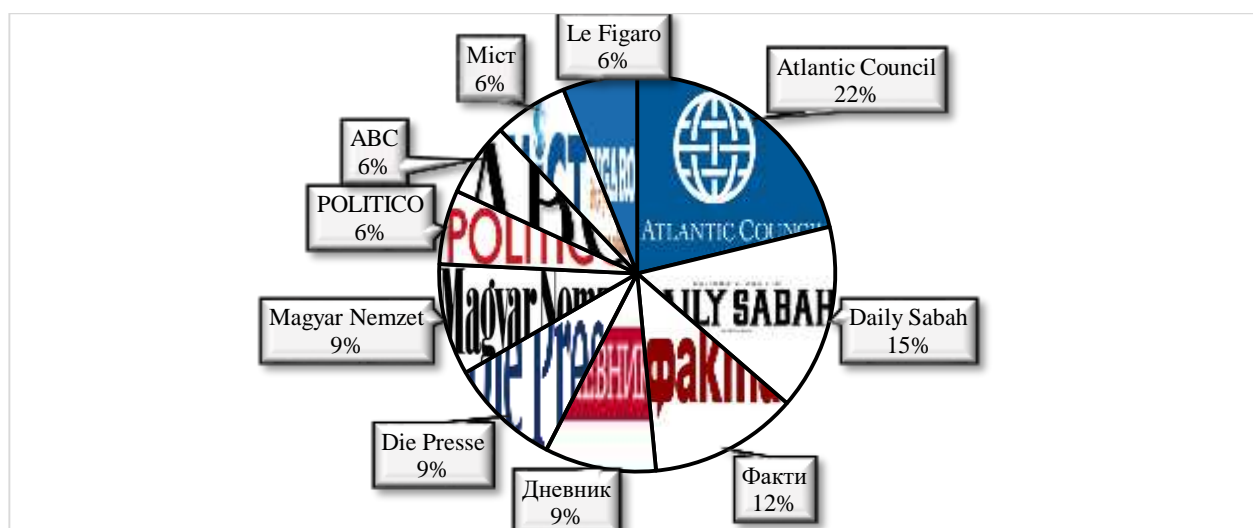
Не менш резонансним для зарубіжної преси стало питання боротьби з корупцією та злочинністю, чому слугувало прийняття українським парламентом Закону «Про запобігання загрозам національній безпеці, пов'язаним із надмірним впливом осіб, які мають значну економічну та політичну вагу в суспільному житті (олігархів)», яким визначено правові та організаційні засади функціонування системи запобігання загрозам національній безпеці, пов'язані з надмірним впливом осіб, які мають значну економічну та політичну вагу в суспільному житті (олігархів), та пов'язаних із ними осіб, визначено зміст та порядок застосування відповідних заходів реагування (13 %). Зокрема, німецька газета «Frankfurter Allgemeine» коментує спеціальний звіт Рахункової палати Європейського Союзу, який був опублікований після прийняття закону щодо деолігархізації, і в якому йдеться про непорушність влади надбагатих в Україні та наголошується на необхідності цілеспрямованої та ефективної стратегії для утримання влади олігархів під контролем для зменшення поглинання держави. На шпальтах болгарської газети «Факти» опубліковано матеріал, який розкриває мету прийняття парламентом України закону, спрямованого на обмеження політичного впливу олігархів, яка полягає в протистоянні загрозам національній безпеці, пов'язаних із надмірним впливом олігархів.

Ще однією важливою подією, яка активно обговорювалася в зарубіжних ЗМІ, стала спортивна тематика (12 %). Зокрема, міжнародні оглядачі активно коментували перемогу в Лондоні українського боксера із Криму Олександра Усика, який рішенням суддів переміг британця Ентоні Джошуа і став чемпіоном світу за версіями WBA, WBO, IBF і IBO. Завоювання українцем чемпіонських титулів за версіями WBA, WBO, IBF і IBO стало певною сенсацією, що відзначили турецька газета «Daily Sabah», австрійське видання «Die Presse», угорська газета «Magyar Nemzet» та ін.

Проблеми науки, культури та науки стали досить резонансними для світових ЗМІ (10 %). Наразі означені питання розглядалися оглядачами французької газети «Le Figaro». Відомий французький журналіст і кінокритик Адрієн Гомбо на шпальтах видання пише про Україну, що цього року відзначила 30-ту річницю своєї незалежності, як державу, відому своїми культурними надбаннями. На його переконання, культура нації відродилася в художніх творах, дизайнерських рішеннях, галереях та фестивалях. Журналіст наголошує, що Київ сьогодні є столицею молодії

нації, яка формувалася з початком подій Помаранчевої революції до Майдану, від анексії Криму до війни на Донбасі. В даному контексті, видання американського аналітичного центру «Atlantic Council» публікує статтю українського і американського активіста і редактора Euromaidan Press Д. Кириченка, в якій він пише, що капітан збірної України з футболу А. Ярмоленко провів пресконференцію українською мовою, ознаменувавши останній маленький крок уперед у відродженні української мови. На думку активіста, рішення деяких провідних футбольних зірок країни почати розмовляти українською мовою під час своїх публічних виступів – це останній невеликий, але символічний крок у ширшому відродженні української мови.

Не обходять увагою зарубіжні медіа проблему охорони здоров'я (8 %). Зокрема, латвійська газета «Neatkarīgā Rīta Avīze» розмістила заяву міністра охорони здоров'я України В. Ляшка щодо розгляду можливості введення обов'язкової вакцинації проти Covid-19 (пріоритетними є люди, яким є 60 років і більше, оскільки 82 % смертей припадає на цю вікову групу). Болгарська газета «Факти» та угорське видання «Magyar Nemzet» на своїх шпальтах постійно наводять статистичні відомості щодо кількості хворих на Covid-19 в Україні.

Діаграма 8. Внутрішня політика України в найбільш інформативних іноземних ресурсах (доля публікацій за період 16-30 вересня 2021 року)

Проблеми внутрішньополітичного життя нашої країни найбільше були вивітлені у виданні американського аналітичного центру «Atlantic Council» (22 %), турецької газети «Daily Sabah» (15 %) та болгарських видань «Факти» (12 %) і «Девник» (9 %), а також австрійської газети «Die Presse» та угорського видання газета «Magyar Nemzet» (по 9 %).

ІНФОРМАЦІЙНО-БІБЛІОГРАФІЧНІ МАТЕРІАЛИ

БОРОТЬБА З КОРУПЦІЄЮ ТА ЗЛОЧИННІСТЮ

Богданова, Милена. Украинский президент със сериозна закана [Президент України говорить про серйозну загрозу] / М. Богданова // Факти. – Sofia, 2021. – 22.09. – Режим доступу : <https://fakti.bg/world/614820-ukrainskiat-prezident-sas-seriozna-zakana>.

У відео, записаному в Нью-Йорку, Президент України В. Зеленський пообіцяв «сильну» відповідь щодо замаху на свого помічника С. Шефіра. Президент розцінює цей замах як акцію, спрямовану проти реформ в Україні. В. Зеленський пообіцяв продовжити боротьбу зі злочинністю та олігархами. Він також наголосив, що ця подія ніяк не вплине на здатність його команди продовжувати боротьбу з олігархами та впроваджувати реформи в Україні.

Ukraine approves law on oligarchs after assassination attempt [В Україні прийняли закон про олігархів після замаху] // Daily Sabah. – Istanbul, 2021. – 23.09. – Режим доступу : <https://www.dailysabah.com/world/europe/ukraine-approves-law-on-oligarchs-after-assassination-attempt>.

Український парламент прийняв Закон «Про запобігання загрозам національній безпеці, пов'язаним із надмірним впливом осіб, які мають значну економічну та політичну вагу в суспільному житті (олігархів)». Законом визначено правові та організаційні засади функціонування системи запобігання загрозам національній безпеці, пов'язаних з надмірним впливом осіб, які мають значну економічну та політичну вагу в суспільному житті (олігархів), та пов'язаних із ними осіб, визначено зміст та порядок застосування відповідних заходів реагування. Закон прийнято на наступний день після спроби вбити високопоставленого помічника Президента України В. Зеленського.

Westendarp, Louis. Ukraine reins in oligarchs one day after botched hit [Україна бере під контроль олігархів через день після невдалого замаху] / L. Westendarp // POLITICO. – Brussels, 2021. – 23.09. – Режим доступу : <https://www.politico.eu/article/ukraine-restricts-oligarchs-influence-one-day-after-assassination-attempt/>.

Український парламент проголосував за обмеження можливості олігархів фінансувати політичні партії. Лише через 24 год. після невдалого замаху на головного помічника Президента України В. Зеленського 279 із 450 депутатів парламенту України ухвалили законопроект, який не тільки визначає термін «олігарх», але й вирішує, кому дістанеться цей ярлик. Відтепер Рада національної безпеки та оборони (РНБО) матиме право заборонити олігархам фінансувати політичні партії та брати участь у приватизації. РНБО розглядатиме чотири критерії: участь особи у суспільному житті, її вплив на засоби масової інформації, володіння чи контроль над монополією та активи, що перевищують 2,4 млрд грн (74 млн євро). В. Зеленський сказав, що зміни необхідні для захисту країни від потужних бізнесменів, які корумпували Україну протягом десятиліть.

Dreisbach, Sofia. Kampf gegen die heimliche Macht [Боріться з таємною силою] / S. Dreisbach // Frankfurter Allgemeine. – Frankfurt am Main, 2021. – 24.09. – Режим доступу : <https://www.faz.net/aktuell/politik/ausland/oligarchen-gesetz-in-ukraine-kampf-gegen-die-heimliche-macht-17553610.html>.

Верховна Рада України ухвалила президентський закон про деолігархізацію, який має обмежити вплив олігархів на політичне життя та бізнес в Україні. У спеціальному звіті Рахункової палати Європейського Союзу, який був опублікований після прийняття закону щодо деолігархізації, йдеться про непорушність влади надбагатих в Україні та наголошується на необхідності цілеспрямованої та ефективної стратегії для утримання влади олігархів під контролем для зменшення поглинання держави.

EU should target Ukraine oligarchs over graft [ЄС повинен націлитися на українських олігархів через корупцію] // The News. – Islamabad, 2021. – 24.09. – Режим доступу : <https://www.thenews.com.pk/print/894784-eu-should-target-ukraine-oligarchs-over-graft>.

Згідно зі спеціальним аудиторським звітом, опублікованим Рахунковою палатою Європейського Союзу, корупція залишається поширеною в Україні, незважаючи на заходи ЄС. У доповіді йдеться, що в Україні не була розроблена реальна стратегія проти корупції. Доповідь з'явилася після того, як парламент України ухвалив закон, спрямований на зменшення впливу бізнес-магнатів на соціальні процеси в країні.

Україна прие закон за олигарсите след покушението срещу сътрудник на Зеленски [Україна прийняла закон про олігархів після замаху на помічника Зеленського] // Дневник. – Sofia, 2021. – 24.09. – Режим доступу : https://www.dnevnik.bg/sviat/2021/09/24/4257039_ukraino_prie_zakon_za_oligarsite_sled_po_kushenieto/.

Парламент України ухвалив друге та останнє читання Закону, що має назву «Про запобігання загрозам національній безпеці, пов'язаним із надмірним впливом осіб, які мають значну економічну та політичну вагу в суспільному житті (олігархів)». Закон дає РНБО право визначати, хто відповідає критеріям поняття «олігарх». В. Зеленський наголосив, що закон необхідний для захисту країни від впливових бізнесменів, які десятиліттями корумпували її політичну систему. Його опоненти побоюються, що закон буде застосовуватися вибірково і зосереджуватиме більші повноваження в руках Президента.

Стайков, Анатоли. Украина прие закон за ограничаване на влиянието на олигарсите [Україна прийняла закон про обмеження впливу олігархів] / А. Стайков // Факти. – Sofia, 2021. – 24.09. – Режим доступу : <https://fakti.bg/world/615200-ukraina-prie-zakon-za-ogranichavane-na-vlianieto-na-oligarsite>.

Верховна Рада України прийняла закон, спрямований на обмеження політичного впливу олігархів. Він ставить собі на меті протистояти загрозам національній безпеці, пов'язаним із надмірним впливом олігархів. Закон передбачає

створення реєстру осіб, які відповідають принаймні трьом із чотирьох таких критеріїв: наявність у власності компаній-монополістів, вплив на ЗМІ, участь у політичному житті та наявність статків у розмірі від 2,4 млрд грн. Цим особам забороняється фінансувати політичні партії та брати участь у приватизації великих компаній.

ЕКОНОМІКА

Chernev, Yegor. How Ukraine can become a global IT powerhouse [Як Україна може стати глобальною інформаційною силою] / Y. Chernev // Atlantic Council. – Washington, 2021. – 29.09. – Режим доступу : <https://www.atlanticcouncil.org/blogs/ukrainealert/how-ukraine-can-become-a-global-it-powerhouse/>.

Заступник голови парламентського комітету з цифрової трансформації Є. Чернев у статті пише, що за наявності правильної правової та ділової бази ІТ-сектор України має ряд конкурентних переваг. На думку політика, ІТ-галузь країни переживає сильний і стійкий ріст і пропонує перспективу збереження високих показників. Є. Чернев наголошує, що завдання української влади – забезпечити розширення ринку ІТ-продуктів у країні, щоб ІТ-компанії залишалися в Україні, а на ринок приходило дедалі більше інвесторів.

ІСТОРІЯ

Hallan en Ucrania los restos de unos 8.000 ejecutados en la Gran Purga de Stalin [В Україні знайшли рештки 8 тисяч страчених під час Великого терору Сталіна] // ABC. – Madrid, 2021. – 25.09. – Режим доступу : https://www.abc.es/cultura/abci-hallan-ucrania-restos-unos-8000-ejecutados-gran-purga-stalin-202109251357_noticia.html.

Згідно з повідомленням Інституту національної пам'яті України, під час робіт з розширення аеропорту в Одесі знайшли щонайменше 29 могильників, де були поховані розстріляні одесити – жертви комуністичного терору. Загалом було виявлено останки від 5 до 8 тис. рештків загиблих українців, яких розстріляли члени НКВС у період Великого терору 1937–1938 рр.

Bussemer, Johanna. Der Höllenschlund [Пекло] / J. Bussemer // Neues Deutschland. – Berlin, 2021. – 28.09. – Режим доступу : <https://www.nd-aktuell.de/artikel/1157081.holocaust-der-hoellenschlund.html?sstr=ukraine>.

У статті глава департаменту ЄС і ООН Фонду Рози Люксембург Й. Буссемер аналізує події в Україні під час Другої світової війни. На її думку, розстріли у Бабиному Яру у Києві є найбільшим масовим убивством. Після війни ці події не піддавалися переоцінці, пише автор, і тільки сьогодні масові розстріли на території сучасної України стали частиною дослідження. За словами автора, стали очевидні різні підходи українських державних інститутів, але, особливо через українсько-російський конфлікт, спільне рішення, в тому числі з російськими фахівцями, нині здається немислимим.

КРИМ

Стайков, Анатоли. Русия: Неадекватни са изявленията на Украйна за пълномащабна война за Крим [Росія: Декларації України щодо повномасштабної війни за Крим неадекватні] / А. Стайков // Факти. – Sofia, 2021. – 17.09. – Режим доступу : <https://fakti.bg/world/613520-rusia-neadekvatni-sa-izavleniata-na-ukraina-za-palnomashtabna-voina-za-krim>.

Директорка Департаменту інформації і преси МЗС РФ, офіційна представниця МЗС РФ Марія Захарова прокоментувала західних журналістів, які опублікували фотографії «танків» у Криму. М. Захарова повідомила, що Крим надійно захищений, і кримчани знають свої права. За її словами, «розмови про Крим – це спроба відвернути увагу України від внутрішніх проблем».

Longing for home, exiled Crimean Tatars build new life in Kyiv [Кримські татари у вигнанні будують у Києві нове життя] // Daily Sabah. – Istanbul, 2021. – 28.09. – Режим доступу : <https://www.dailysabah.com/world/europe/longing-for-home-exiled-crimean-tatars-build-new-life-in-kyiv>.

З 2014 р. кремлівське правління змусило близько 10 % кримських татар покинути півострів, що співзасновник громадської організації «Крим SOS» А. Алієв назвав «витоком мізків». Кримські татари кажуть, що відчувають себе в Україні у безпеці, але турбуються, що їхні діти і внуки забудуть їхню рідну мову. У 2021 р. уряд країни вперше виділив кошти на популяризацію кримськотатарської культури, але багато кримчан мріють повернутися додому.

КУЛЬТУРА, ОСВІТА, НАУКА

Kirichenko, David. Ukraine's top soccer stars join the country's Ukrainian language renaissance [Кращі зірки футболу України приєдналися до відродження української мови в країні] / D. Kirichenko // Atlantic Council. – Washington, 2021. – 16.09. – Режим доступу : <https://www.atlanticcouncil.org/blogs/ukrainealert/ukraines-top-soccer-stars-join-the-countrys-ukrainian-language-renaissance/>.

Український і американський цивільний активіст і редактор Euromaidan Press Д. Кириченко в статті пише про те, що капітан збірної України з футболу А. Ярмоленко провів пресконференцію українською мовою, ознаменувавши останній маленький крок уперед у відродженні української мови. На думку активіста, рішення деяких провідних футбольних зірок країни почати розмовляти українською мовою під час своїх публічних виступів – це останній невеликий, але символічний крок у ширшому відродженні української мови. Д. Кириченко резюмує, що висунута на узбіччя українського суспільства і свідомо занижена протягом століть українська мова тепер знову процвітає завдяки поєднанню власного прогресу України в державному будівництві та травмуючих наслідків російської агресії.

Кубський, Ростислав. Несподівана перемога на конкурсі краси / Р. Кубський // Міст. – Торонто, 2021. – 16.09. – Режим доступу : <https://meest-online.com/other/nepodivana-peremoha-na-konkursi-krasyl/>.

Уперше в історії популярного американського конкурсу краси Ms. World International перемогу в ньому здобула українка. Нею стала Валерія Байрамова з Києва. Про це повідомив у своєму Instagram оргкомітет конкурсу Ms. Ukraine World International.

Українська бібліотека в Мілані // Українське Слово. – Чикаго, 2021. – 17.09. – Режим доступу : <https://www.ukslovo.net/ukrainian-community/106803.html>.

У 2020 р. було засновано першу українську бібліотеку Biblioteca Ucraina Più – Milano. Її заснували Ірина Луць, голова української Асоціації сприяння соціалізації Ucraina Più – Milano APS та громадська діячка і письменниця Юлія Матту. Бібліотека почала створюватися в умовах карантину, на громадських засадах і без жодної фінансової підтримки владних структур.

Ковнір, Софія. Назвали претендентів на «Оскар» від України / С. Ковнір // Міст. – Торонто, 2021. – 22.09. – Режим доступу : <https://meest-online.com/culture/cinema/nazvaly-pretendentiv-na-oskar-vid-ukrajiny/>.

Український оскарівський комітет оголосив учасників національного відбору на висунення на премію «Оскар» від України. Цього року претендентами стали п'ять фільмів. Серед них – «Відблиск» Валентина Васяновича, «Стоп, земля» Катерини Горностай, «Носоріг», «Погані дороги» Наталки Ворожбит і «Чому я живий» Вілена Новака.

Bartaway, Anthony. American author's timely love letter to Odesa [Своєчасна книга американського автора з любов'ю до Одеси] / А. Bartaway // Atlantic Council. – Washington, 2021. – 28.09. – Режим доступу : <https://www.atlanticcouncil.org/blogs/ukrainealert/american-authors-timely-love-letter-to-odesa/>.

Нова книга американського автора В. Давидзона «З Одеси з любов'ю» проводить читачів у розважальну та просвітницьку подорож знаменитим колоритним та космополітичним містом Одесою в Україні. Його дебютна збірка есе – це літературний любовний лист у всіх сенсах, що відбиває магію міста. «З Одеси з любов'ю» займає цікаву нішу в невеликому, але постійно зростаючому світі англомовної літератури про Україну.

НАДВИЧАЙНІ ПОДІЇ

Ukraine: Behördenprecherin bei Autoexplosion getötet [Україна: Речниця ДСНС загинула в результаті вибуху автомобіля] // Die Presse. – Vienna, 2021. – 16.09. – Режим доступу : <https://www.diepresse.com/6034845/ukraine-behordensprecherin-bei-autoexplosion-getotet?from=rss>.

У Дніпрі 15 вересня внаслідок вибуху автомобіля Nissan Primera загинули дві людини – речниця головного управління ДСНС у Дніпропетровській області Дар'я Гречищева та ветеран АТО Олексій Кавлак. На місці події працюють слідчо-

оперативна група, вибухотехніки, експерти криміналістичної лабораторії. Справу попередньо кваліфікували як теракт.

Mañueco, Rafael M. Ucrania no descarta que Rusia esté detrás del intento de asesinato del primer consejero del presidente [Україна не виключає, що Росія стоїть за замахом на першого радника Президента] / R. M. Mañueco // ABC. – Madrid, 2021. – 22.09. – Режим доступу : https://www.abc.es/internacional/abci-intentan-asesinar-primer-consejero-presidente-ucraniano-kiev-202109221221_noticia.html.

Невідомі обстріляли автомобіль Сергія Шефіра, першого помічника Президента України Володимира Зеленського. У Президента розглядають причетність до замаху Росії, криміналітету або олігархів. Водночас у Кремлі поспішили це спростувати і наголосили, що такі припущення не мають достовірних доказів. В. Зеленський, який перебував у Нью-Йорку для участі в роботі Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй, пообіцяв, що буде рішуча реакція на те, що сталося, хоча він визнав, що на сьогодні не має жодного уявлення про те, хто є організатором замаху на його першого помічника.

Assessor do presidente da Ucrânia sobrevive a tentativa de homicídio [Радник Президента України пережив замах на вбивство] // Correio da Manhã. – Lisboa, 2021. – 22.09. – Режим доступу : <https://www.cmjornal.pt/multimedia/videos/detalhe/assessor-do-presidente-da-ucrania-sobrevive-a-tentativa-de-homicidio?ref=Pesquisa Destaques>.

Під Києвом обстріляли автомобіль першого помічника Президента України Сергія Шефіра. Правоохоронці відкрили кримінальне провадження з попередньою кваліфікацією – замах на вбивство двох і більше осіб. Президент України Володимир Зеленський вважає, що замах на помічника слід розглядати як послання, адресоване саме йому за спробу зламати систему, яка склалася в політиці за останні 30 років.

Top aide to Ukraine's Zelensky targeted in assassination attempt [Перший помічник Зеленського став жертвою замаху] // Daily Sabah. – Istanbul, 2021. – 22.09. – Режим доступу : <https://www.dailysabah.com/world/europe/top-aide-to-ukraines-zelensky-targeted-in-assassination-attempt>.

Була обстріляна машина, в якій перебував перший помічник Президента України В. Зеленського. Генеральна прокуратура України І. Венедиктова повідомила, що невідомі зробили близько 10 пострілів з автоматичної зброї калібру 7,62. Вона додала, що розслідування ведеться у справі про «замах на вбивство». Голова партії «Слуга народу» О. Корнієнко припустив, що за замахом проти С. Шефіра може стояти Росія. Прессекретар президента Росії Д. Песков заявив, що така оцінка «не має нічого спільного з реальністю».

Ukraine: Anschlag auf Auto von Präsidentenberater [Україна: Напад на автомобіль радника Президента] // Die Presse. – Vienna, 2021. – 22.09. – Режим доступу : <https://www.diepresse.com/6037359/ukraine-anschlag-auf-auto-von-prasidentenberater?from=rss>.

В Україні обстріляли автомобіль, у якому перебував один із ключових радників Президента України В. Зеленського С. Шефір. Повідомляється, що машину з С. Шефіром було обстріляно з автоматичної зброї поблизу села Лісники під Києвом. Водій отримав серйозні травми, С. Шефір не постраждав. Поки що відомості про нападників відсутні. На думу Президента України, за нападниками могли стояти як вітчизняні, так і зарубіжні замовники.

Intentan asesinar al principal asesor del presidente de Ucrania [Намагалися вбити першого радника Президента України] // El Mundo. – Madrid, 2021. – 22.09. – Режим доступу : <https://www.elmundo.es/internacional/2021/09/22/614b01e8fc6c8311748b460a.html>.

Під Києвом біля села Лісники невідомі обстріляли машину першого помічника Президента України Сергія Шефіра. Поранення отримав його водій. Правоохоронці повідомили, що в автомобіль потрапило понад 10 куль. Згідно з повідомленням Генеральної прокуратури Ірини Венедіктової, за фактом замаху на першого помічника Президента України Сергія Шефіра правоохоронці розпочали кримінальне провадження з попередньою кваліфікацією «замах на вбивство двох і більше осіб».

Gunmen target Ukraine presidential aide in ‘assassination attempt’ [Бойовики здійснили «замах» на помічника Президента України] // Iran Daily. – Tehran, 2021. – 22.09. – Режим доступу : <https://irandaily.ir/News/316565.html>.

У Київській області невідомі відкрили вогонь по автомобілю першого помічника Президента України Сергія Шефіра, що, за словами чиновників, було спробою вбивства у відповідь на його розправу з олігархами. У результаті помічник Президента не постраждав, а водія було поранено. Правоохоронці повідомили, що обстріл здійснили близько 10-ї ранку 22 вересня. В автомобіль потрапило понад 10 куль. На місці події перебуває Генпрокуратура України Ірина Венедіктова.

Ukraine : son conseiller attaqué, Zelensky promet une «réponse forte» [Україна: на радника Президента здійснено замах, В. Зеленський пообіцяв «рішучу відповідь»] // Le Figaro. – Paris, 2021. – 22.09. – Режим доступу : <https://www.lefigaro.fr/international/ukraine-son-conseiller-attaque-zelensky-promet-une-reponse-forte-20210922>.

Президент України Володимир Зеленський пообіцяв надати рішучу відповідь після замаху на його першого радника Сергія Шефіра. Цей напад, на думку української влади, пов'язаний з активною боротьбою з олігархами. У своєму відеозаписі В. Зеленський наголосив, що відповідь буде сильною, одночасно підкресливши, що він не знає, хто замовив операцію. В. Зеленський зазначив, що він не буде піддаватися залякуванню та продовжить боротьбу зі злочинністю та впливовими фінансовими групами.

Ukrainoje apšaudytas prezidento padėjėjo automobilis, sužeistas vairuotojas [В Україні обстріляли автомобіль помічника Президента, травмовано водія] // Lietuvos rytas. – Vilniaus, 2021. – 22.09. – Режим доступу :

<https://www.lrytas.lt/pasaulis/ivykiai/2021/09/22/news/ukrainoje-apsaudytas-prezidento-padejejo-automobilis-suzeistas-vairuotojas-20834939>.

Невідомі обстріляли автомобіль першого помічника Президента України В. Зеленського С. Шефіра. Радник голови Офісу Президента Михайло Подоляк заявив, що напад на автомобіль С. Шефіра пов'язаний з агресивною кампанією проти активних зусиль В. Зеленського щодо зменшення впливу олігархів на суспільні процеси. Президент України, який бере участь у роботі Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй у Нью-Йорку, у відеозверненні пообіцяв прийняти рішучі заходи у відповідь на напад на свого помічника.

Rálóttek az ukrán elnök főtanácsadójára [У головного радника Президента України стріляли] // Magyar Nemzet. – Budapest, 2021. – 22.09. – Режим доступу : <https://magyarnemzet.hu/kulfold/2021/09/ukrainaban-gyorsan-no-a-koronavirussal-fertozottek-szama>.

22 вересня близько 10-ї ранку під Києвом (на дорозі між селами Круглик і Ходосівка) невідомі обстріляли з автомата 7,62 калібру авто (марки Audi A8) першого помічника Президента України Сергія Шефіра. Останній відбувся шоком, але його водій отримав три кульові поранення. Чоловіка було госпіталізовано та прооперовано в лікарні «Феофанія». Загалом в автомобіль потрапило понад 10 куль. Попередньо правоохоронці кваліфікували інцидент як «замах на вбивство двох і більше осіб».

Westendarp, Louis. Shots fired at car carrying Ukrainian President Zelenskiy's closest confidant [Пролунали постріли по машині з найближчою довіреною особою Президента України В. Зеленського] / L. Westendarp // POLITICO. – Brussels, 2021. – 22.09. – Режим доступу : <https://www.politico.eu/article/shots-fired-at-car-carrying-ukraine-president-zelenskiys-aide-serhiy-shefir/>.

Під Києвом було здійснено понад десяток пострілів у машину, в якій перебував Сергій Шефір, головний помічник Президента України Володимира Зеленського. Високопосадовці назвали це замахом на вбивство. С. Шефір залишився неушкодженим, водій автомобіля був поранений і госпіталізований. Поліція розшукує нападників, відкрито кримінальне провадження за підозрою у замаху на вбивство. В. Зеленський, який перебуває у США на Генеральній Асамблеї ООН, пообіцяв продовжити боротися з корупцією.

Nechepurenko, Ivan. Top Adviser to Ukrainian President Is Targeted in an Assassination Attempt [На першого помічника Президента України скоєно замах] / I. Nechepurenko // The New York Times. – New York, 2021. – 22.09. – Режим доступу : <https://www.nytimes.com/2021/09/22/world/europe/ukraine-assassination-attempt.html?searchResultPosition=1>.

Генеральна прокурорка України І. Венедиктова повідомила, що в результаті нападу перший помічник Президента України С. Шефір не постраждав, але водій автомобіля був поранений і госпіталізований. Підозрюваних немає і ніхто не був заарештований відразу після нападу. 57-річний С. Шефір вважається найближчою довіреною особою В. Зеленського.

Gábor, Horváth. Magyar szála is van az ukrán államfő bizalmasa elleni merényletnek [Замах на першого помічника глави Української держави має і угорський слід] / Н. Gábor // Nepszava. – Budapest, 2021. – 23.09. – Режим доступу : https://nepszava.hu/3133120_magyar-szala-is-van-az-ukran-allamfo-bizalmasa-elleni-merenyletnek.

Замах на першого помічника Президента України С. Шефіра має угорський слід: на місці було виявлено 20 гільз для боєприпасів угорського виробництва для снарядів 7,62x39 мм, які використовуються для старих автоматів Калашникова. Такі боєприпаси раніше вироблялися компанією Vakony Művek і великими партіями експортувалися. Дешеві і легкодоступні (але старі і, можливо, прострочені) угорські снаряди, імовірно, демонтували в Німеччині, замінили порох і поміняли знак на них з військового на цивільний.

Ukrayna'da suikast soruşturması: Otomobile 18 kurşun isabet etmiş [Розслідування вбивства в Україні: в машину потрапило 10 куль] // Star gazete. – Istanbul, 2021. – 24.09. – Режим доступу : <https://www.star.com.tr/dunya/ukraynada-suikast-sorusturmasi-otomobile-18-kursun-isabet-etmis-haber-1654877/>.

Радник міністра внутрішніх справ А. Геращенко поділився подробицями розслідування замаху на першого помічника Президента України В. Зеленського С. Шефіра. А. Геращенко повідомив, що в машину потрапило понад 10 куль. На його думку, завданням убивці було першочергово вразити водія, таким чином змусити його пригальмувати, щоб авто з'їхало в кювет, а вбивця закінчив свою справу і вистрілив у жертву.

ОХОРОНА ЗДОРОВ'Я

Ukraina apsver obligātu vakcinācijas pret Covid-19 ieviešanu [Україна розглядає можливість запровадження обов'язкової вакцинації проти Covid-19] // Neatkarīgā Rīta Avīze. – Rīga, 2021. – 21.09. – Режим доступу : <https://nra.lv/pasaule/358308-ukraina-apsver-obligatu-vakcinacijas-pret-covid-19-ieviesanu.htm>.

Міністр охорони здоров'я України В. Ляшко заявив, що Україна розглядає можливість введення обов'язкової вакцинації проти Covid-19. Пріоритетними є люди, яким є 60 років і більше, оскільки 82 % смертей припадає на цю вікову групу. Україна ввела «зелений» та «жовтий» паспорти Covid-19, які містять інформацію про повну або часткову вакцинацію та надають пільги всім вакцинованим.

Петров, Ангел. Коронавирусът по света: В Гърция 25 % от новозаразените са деца [Коронавірус у всьому світі: В Греції 25 % нових випадків зараження, серед них діти] / А. Петров // Дневник. – Sofia, 2021. – 23.09. – Режим доступу : https://www.dnevnik.bg/sviat/2021/09/23/4256498_koronavirusut_po_sveta_v_gurciiia_25_ot_novozarazenite/.

«Дневник» відстежує поширення та наслідки коронавірусу у всьому світі. Наразі в Україні зареєстровано 2,4 млн вірусних інфекцій та 55 284 смертей. З 23.09.2021 р. Україна посилила заходи щодо боротьби з коронавірусом. Влада

запровадила «жовтий» код по всій країні до кінця року. Міністерство охорони здоров'я планує обов'язкову вакцинацію проти COVID-19 для людей, які працюють у сфері освіти, а також для працівників державних установ та місцевих адміністрацій.

В Украине введут обязательную вакцинацию от COVID-19 для госслужащих и работников учебных заведений [В Україні введуть обов'язкову вакцинацію від COVID-19 для держслужбовців і працівників навчальних закладів] // Жэньминь жибао. – Пекин, 2021. – 24.09. – Режим доступу : <http://russian.people.com.cn/n3/2021/0924/c31519-9900095.html>.

Міністерство охорони здоров'я України введе обов'язкову вакцинацію від коронавірусу для держслужбовців і працівників навчальних закладів. Як пояснив міністр охорони здоров'я України В. Ляшко, таке рішення було прийняте Кабінетом Міністрів України, щоб забезпечити навчальний процес і роботу органів влади, особливо у сфері надання адміністративних послуг, яка передбачає тісний контакт між людьми. В. Ляшко також зазначив, що в Україні рівень вакцинації медиків, військовослужбовців і співробітників правоохоронних органів перевищує 80 %, але серед держслужбовців та працівників навчальних закладів частка щеплених нижча.

Ukrajnában gyorsan nő a koronavírussal fertőzöttek száma [Кількість інфікованих коронавірусом в Україні стрімко зростає] // Magyar Nemzet. – Budapest, 2021. – 26.09. – Режим доступу : <https://magyarnemzet.hu/kulfold/2021/09/ukrajnaban-gyorsan-no-a-koronavirussal-fertozottek-szamaa>.

В Україні за один день (станом на 26.09) було зареєстровано понад 8 тис. нових інфікованих, з яких понад 2 тис. потребують госпітальної допомоги. Згідно з підсумком Міністерства охорони здоров'я, кількість зареєстрованих з початку епідемії коронавірусу за останній день зросла до 838 750 на 8267 випадків зараження, а кількість померлих зросла на 113 до 55 557. Серед нових хворих 715 – це діти, а 157 – медичні працівники. На сьогодні одужали 2 233 209 осіб, більше 2821 з них напередодні.

ПРОБЛЕМИ БІЖЕНЦІВ

Schwartz, Michael. A Nervey Trip to Kabul: How Ukraine Negotiated With the Taliban and Rescued 96 Afghans [Нервова поїздка в Кабул: як Україна вела переговори з талібами і врятувала 96 афганців] / M. Schwartz // The New York Times. – New York, 2021. – 26.09. – Режим доступу : <https://www.nytimes.com/2021/09/24/world/middleeast/ukraine-taliban-rescue-afghanistan.html?searchResultPosition=3>.

16 вересня співробітники Головного управління розвідки Міноборони України готувалися до відльоту в Кабул, звідки мали евакуювати майже 100 людей – українців та афганців, які перебувають у зоні ризику. Планували повернутися додому за кілька годин, але, зрештою, для повернення команди до Києва знадобиться сім днів, дві поїздки в Кабул і нервові переговори з талібами.

ПРОБЛЕМИ ГАЗОПОСТАЧАННЯ

Цонева, Йоана. Високите цени на руския газ могат да доведат Украина до «социална експлозия» [Високі ціни на російський газ можуть привести Україну до «соціального вибуху»] / Й. Цонева // Факти. – Sofia, 2021. – 16.09. – Режим доступу : <https://fakti.bg/world/613396-visokite-ceni-na-ruskia-gaz-mogat-da-dovedat-ukraina-do-socialna-eksplozia>.

На думку президента Центру глобальних досліджень Стратегії ХХІ Михайла Гончара, після закінчення будівництва «Північного потоку-2» Росія збереже високу ціну на газ, що вплине на українських споживачів через підвищення тарифів на комунальні послуги. Експерт наголошує, що хоча ситуація виглядає не дуже оптимістично, вона не є катастрофічною, «принаймні поки що».

РЕЛІГІЯ

Навчально-методичні збори капеланів // Гомін України. – Торонто, 2021. – 21.09. – Режим доступу : <http://www.homin.ca/news.php/news/24217/group/10>.

Блаженніший Митрополит Київський і всієї України Епіфаній у день церковного новоліття, 14 вересня 2021 р., у Свято-Михайлівському Золотоверхому соборі звершив молебень перед навчально-методичними зборами капеланів. Його Блаженству співслужили голова Синодального управління військового духовенства митрополит Черкаський і Чигиринський Іоан та військові капелани з різних куточків України. За Богослужінням також молилися капелани інших конфесій та народні депутати.

Петров, Ангел. Архимандрит Вартоломей от Света гора: Църквата изгуби много ценно време в пандемията [Архимандрит Варфоломій Афонський: Церква втратила багато цінного часу під час пандемії] / А. Петров // Дневник. – Sofia, 2021. – 23.09. – Режим доступу : https://www.dnevnik.bg/sviat/2021/09/23/4256263_arhimandrit_vartolomei_ot_sveta_gora_cu_rkvata_izgubi/.

Під час інтерв'ю «Дневнику» архимандрит Варфоломій з Есфігменського монастиря застеріг, що церква може стати заручницею політики в глобальному масштабі. Нещодавно, за його словами, російський патріарх організував конференцію, на якій навіть поставив під сумнів легітимність Вселенського патріарха через місяць після його від'їзду в Україну. Ця проблема виникла, вважає архимандрит Варфоломій, коли церкви стали національними, а вони повинні бути наднаціональними. За його словами, те, що сталося з Україною і Вселенським Патріархом, який дав автокефалію УПЦ, – це «зміна історії».

РЕФОРМИ

Zhelezniak, Iaroslav. Reloading Ukraine's corporate governance reforms [Перезавантаження реформ корпоративного управління в Україні] / I. Zhelezniak // Atlantic Council. – Washington, 2021. – 17.09. – Режим доступу : <https://www.atlanticcouncil.org/blogs/ukrainealert/reloading-ukraines-corporate-governance-reforms/>.

Реформа корпоративного управління на українських державних підприємствах знову стала національним пріоритетом з квітня 2021 р. після зміни керівництва в енергетичному гіганті НАК «Нафтогаз України». На конференції з реформ України у Вільнюсі держсекретар США Е. Блінкен назвав новий закон про корпоративне управління держпідприємством одним із п'яти головних пріоритетів України. Ініціатори закону про корпоративне управління, який нині перебуває на розгляді, у статті пояснюють, чому він так важливий.

СІЛЬСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО

Tuzhanskyi, Dmytro. How village cheese is bringing Ukraine closer to Europe [Як сільський сир наближає Україну до Європи] / D. Tuzhanskyi // Atlantic Council. – Washington, 2021. – 25.09. – Режим доступу : <https://www.atlanticcouncil.org/blogs/ukrainealert/how-village-cheese-is-bringing-ukraine-closer-to-europe/>.

Ініціатива сільського сироваріння в Закарпатській області на Заході України привносить смак Західної Європи в сільську місцевість України та висвітлює можливості аграрного підприємництва. Сир молочного комбінату у Нижньому Селищі виробляється з використанням новітніх європейських технологій і давніх швейцарських традицій сироваріння, що може успішно конкурувати з найвідомішими брендами Західної Європи. Виробництво ґрунтується виключно на молоці, що поставляється невеликими місцевими фермами із Закарпатської області.

СПОРТ

Dickinson, Peter. Why Ukraine's Olympic bid could be a very smart move [Чому олімпійська заявка України може бути дуже розумним кроком] / P. Dickinson // Atlantic Council. – Washington, 2021. – 16.09. – Режим доступу : <https://www.atlanticcouncil.org/blogs/ukrainealert/why-ukraines-olympic-bid-could-be-a-very-smart-move/>.

Виступаючи на урочистому заході в Києві, присвяченому тридцятій річниці створення Національного олімпійського комітету, Президент України В. Зеленський заявив про свою рішучість провести зимові Олімпійські ігри в Україні. Для країни проведення Олімпіади, на думку аналітика Atlantic Council П. Дікінсона, пропонує цілий ряд захоплюючих можливостей. Експерт вважає, що величезні фінансові витрати, необхідні для підготовки України до зимових Олімпійських ігор, можуть у кінцевому підсумку стати розумним вкладенням, якщо вони допоможуть змінити міжнародне сприйняття країни.

Ганєєв, Тимур. Пропуск для Усика: олімпійський чемпіон нацелився на пояса Джошуа [Пропуск для Усика: олімпійський чемпіон націлюється на пояси Джошуа] / Т. Ганєєв // Известия. – Москва, 2021. – 24.09. – Режим доступу : <https://iz.ru/1226029/timur-ganeev/propusk-dlia-usika-olimpiiskii-chempion-natcelilsia-na-poiasa-dzhoshua>.

25 вересня український боксер О. Усик проведе головний бій у своєму житті. Його суперником стане топовий британський важковаговик Е. Джошуа. На кону – титули WBA Super, WBO, IBF, IBO в суперважкій вазі, які зараз належать Е. Джошуа. Букмекери вважають фаворитом британця, але експерти впевнені в бійці з України.

На думку олімпійського чемпіона Є. Мехонцева, О. Усик вибере обережну тактику. Схожої точки зору дотримується і абсолютний чемпіон світу за версіями WBC / WBA / IBF серед професіоналів К. Цзю.

Dominant Usyk dethrones Joshua to claim world heavyweight titles [Усик переміг Джошуа і отримав титул чемпіона світу в суперважкій вазі] // Daily Sabah. – Istanbul, 2021. – 26.09. – Режим доступу : <https://www.dailysabah.com/sports/dominant-usyk-dethrones-joshua-to-claim-world-heavyweight-titles/news>.

У боксерському протистоянні в Лондоні українця Олександра Усика і британця Ентоні Джошуа перемогу здобув О. Усик і став чемпіоном за версіями WBA, WBO, IBF і IBO. Для О. Усика це був третій бій у важкій вазі, він уперше боксував за титул чемпіона світу. Рішення суддів за підсумками 12 раундів – 117:112, 116:112, 115:113 на користь українця.

Ukrainische Überraschung mit hartem Schlag [Український сюрприз важким ударом] // Die Presse. – Vienna, 2021. – 26.09. – Режим доступу : <https://www.diepresse.com/6039145/ukrainische-uberraschung-mit-hartem-schlag?from=rss>.

У Лондоні український боксер із Криму Олександр Усик рішенням суддів переміг британця Ентоні Джошуа і став чемпіоном світу за версіями WBA, WBO, IBF і IBO.

Inter, Shakhtar held to goalless draw in Champions League [«Інтер» і «Шахтар» довели до нульової нічиєї в Лізі чемпіонів] // Daily Sabah. – Istanbul, 2021. – 28.09. – Режим доступу : <https://www.dailysabah.com/sports/football/inter-shakhtar-held-to-goalless-draw-in-champions-league>.

Завершився другий тур групового етапу Ліги чемпіонів у групі D. Донецький «Шахтар» після двох ігор посідає останнє, четверте місце, маючи в своєму активі лише одне набране очко.

Fábik, Tibor. Uszoknak megtiltották, hogy kiüsse a világbajnok Joshuát [Плавцям заборонили нокаутувати чемпіона світу Е. Джошуа] / T. Fábik // Magyar Nemzet. – Budapest, 2021. – 28.09. – Режим доступу : <https://magyarnemzet.hu/sport/2021/09/uszik-elarulta-megtiltottak-neki-hogy-kiusse-a-vilagbajnok-joshuat>.

Президент України В. Зеленський опублікував на сторінці в Instagram повідомлення, в якому привітав боксера О. Усика з перемогою в бою з британцем Е. Джошуа. Автор статті аналізує професійний шлях українського боксера і його здобутки.

СУСПІЛЬСТВО

Gombeaud, Adrien. Carnet de voyage à Kiev, le vent du changement [Щоденник подорожей по Києву, вітер змін] / A. Gombeaud // Le Figaro. – Paris, 2021. – 24.09. – Режим доступу : <https://www.lefigaro.fr/voyages/inspiration/carnet-de-voyage-a-kiev-le-vent-du-changement-20210924>.

у своїй статті для газети Le Figaro французький журналіст і кінокритик Адрієн Гомбо пише про Україну, яка цього року відзначила 30-ту річницю своєї незалежності, що дало змогу культурі нації відродитися в художніх творах, дизайнерських рішеннях, відтворених у галереях та на фестивалях. Журналіст наголошує, що Київ сьогодні є столицею молодого нації, яка формувалася з початком подій Помаранчевої революції до Майдану, від анексії Криму до війни на Донбасі.

УПРАВЛІННЯ ТА КАДРИ

Marszałkowski, Mariusz. Fala rezygnacji zachodniego zaciągu w ukraińskim Naftogazie [Хвиля відставок із західного призову в українській «Нафтогаз»] / M. Marszałkowski // Biznes Alert. – Warsaw, 2021. – 27.09. – Режим доступу : <https://biznesalert.pl/fala-rezygnacji-zachodniego-zaciagu-w-ukrainskim-naftogazie/>.

Незалежні члени наглядової ради НАК «Нафтогаз України» подали у відставку. Як повідомлялося, голова правління НАК Ю. Вітренко і незалежні члени ради так і не змогли налагодити конструктивної роботи.

ФІНАНСОВА ПОЛІТИКА

Byrne, Peter. Ukraine's infrastructure upgrade set to continue [Модернізація інфраструктури України буде продовжена] / P. Byrne // Atlantic Council. – Washington, 2021. – 20.09. – Режим доступу : <https://www.atlanticcouncil.org/blogs/ukrainealert/ukraines-infrastructure-upgrade-set-to-continue/>.

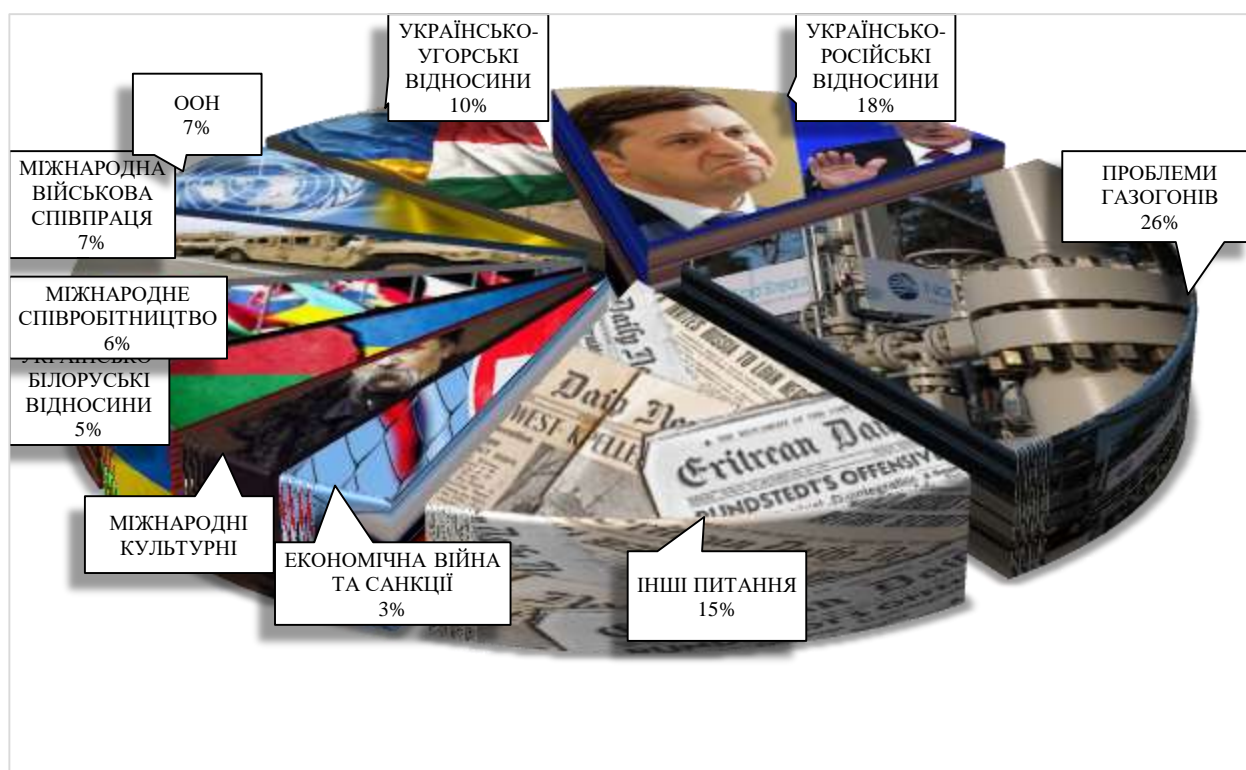
У проєкті держбюджету України на 2022 р. передбачено понад 4,5 млрд дол. на дорожньо-будівельні та ремонтні роботи. Велика частина цієї суми піде на фінансування флагманської програми Президента України В. Зеленського «Велике будівництво», що спрямована на радикальну модернізацію національної мережі автомобільних доріг України, які становлять ключовий компонент інфраструктури України.

Očenášková, Adéla. Kdo má tvořit peníze? Bitcoin ve světě sílí, centrální banky si brousí zuby na e-měny [Хто повинен заробляти гроші? Біткоїн у світі зростає, центральні банки скрегочуть зубами щодо електронних валют] / A. Očenášková // Aktualne.cz. – Praha, 2021. – 24.09. – Режим доступу : <https://zpravy.aktualne.cz/ekonomika/bitcoin-vs-digitalni-mena/r-fb20f65e15f411eca7d80cc47ab5f122/>.

Верховна Рада України ухвалила у другому читанні та в цілому базовий законопроект «Про віртуальні активи», який має легалізувати криптовалюти в Україні та остаточно врегулювати операції з ними. Зокрема, він визначає правовий статус віртуальних активів, а також надає юридичний захист користувачам та учасникам ринку. За відповідний законопроект проголосували 276 народних депутатів. За словами експертів, основною метою цього закону є надати чітку правову базу для всього криптовалютного сектору і тим самим залучити іноземний капітал для подальшого розвитку країни та її перетворення у цифрову епоху. За словами М. Странського, директора торгової платформи Bit.plus, Україна визнала біткоїн активом, яким можна торгувати, але це не валюта, якою громадяни можуть платити в магазинах.

ІМІДЖ УКРАЇНИ В МІЖНАРОДНІЙ СФЕРІ

Упродовж аналізованого періоду понад чверть зарубіжних публікацій (26 %), присвячених діяльності України на міжнародній арені, висвітлювала проблематику національної безпеки та співпраці України у сфері енергетики. Крім того, і надалі актуальними залишаються питання двосторонніх відносин. Зокрема, українсько-російським відносинам приділили увагу 18 % оглядачів, українсько-угорським – 10 %. Далі за актуальністю йдуть питання діяльності ООН та міжнародної співпраці (по 7 %). Докладніше відповідна інформація візуалізована на інфографіці.

Діаграма 9. Питання зовнішньої політики у висвітленні України в іноземних ЗМІ (доля публікацій за період 16-30 вересня 2021 року)

Найбільш обговорюваними для світових медіа за означений період стали проблеми газогонів (27 %). Зокрема, болгарське видання «Факти» послідовно висвітлює санкційну політику США проти «Північного потоку-2». Оглядачі газети зазначають, що Палата представників Конгресу США схвалила новий пакет санкцій проти газопроводу як частину оборонного бюджету. Законопроект передбачає введення санкцій проти осіб та організацій, причетних до проєктування, будівництва й експлуатації газопроводу, у тому числі замороження активів фігурантів списку в США, заборону вступати в ділові відносини з ними та заборону видачі віз США

фізичним особам, включеним до списку. Про зв'язок нових санкцій проти «Північного потоку-2» з оборонним бюджетом США пише і польський портал ділових новин «Biznes Alert». При цьому польське видання інформує, що проєкт бюджету, запропонований Палаті представників, потребує розширення співпраці між США та Україною в титановому секторі і збільшення присутності американських збройних сил у Польщі, Румунії та країнах Балтії. Своєю чергою, В. Якубик, аналізуючи в «Biznes Alert» європейську енергетичну кризу, зауважує, що рекордні ціни на газ досі не спонукали росіян збільшувати його поставки. Вони не резервують додаткову потужність газопроводів в Україні та стверджують, що ціни впадуть завдяки запуску спірного газопроводу «Північний потік-2». Тим часом, наголошує експерт, це буде неможливим без пристосування його до законодавства ЄС та скасування чинних санкцій США щодо компаній, які страхують та сертифікують цей трубопровід. «Biznes Alert» також повідомляє, що Президент України В. Зеленський 16 вересня підписав розпорядження про створення робочої групи, яка повинна напрацювати пропозиції щодо нейтралізації безпекових викликів у сфері енергетики через будівництво магістральних газопроводів в обхід України. У цьому контексті китайська газета «Жэньминь жибао» згадує про намір операторів газотранспортних систем України, Німеччини, Чехії та Словаччини створити «Центральноєвропейський водневий коридор», який буде використовуватися для транспортування «зеленого» водню з України до ЄС.

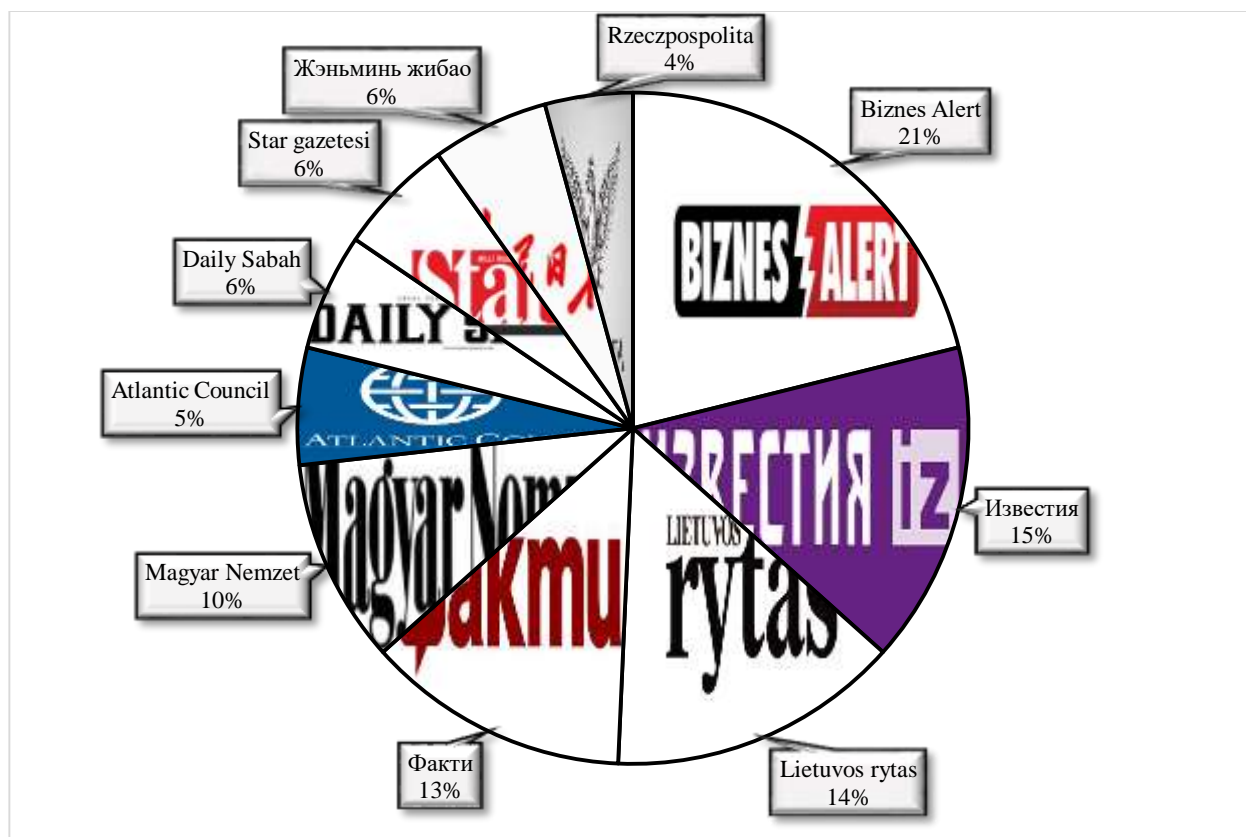
Українсько-російські відносини займають одну з центральних позицій у висвітленні зарубіжними виданнями (18 %). Канадське видання української діаспори «Міст» коментує заяву офіційної представниці Міністерства закордонних справ Російської Федерації Марії Захарової щодо рішення Кремля не продовжувати мандат групи спостерігачів ОБСЄ на міжнародних автомобільних пунктах пропуску «Гуково» та «Донецьк» російсько-українського кордону після його закінчення 30 вересня. Болгарська газета «Факти» порушує питання звинувачення Україною Росії в порушенні міжнародного права шляхом проведення парламентських виборів на Кримському півострові. Зокрема, пишуть оглядачі видання, міністр закордонних справ України Д. Кулеба заявив журналістам, що Росія порушує міжнародне право, організовуючи голосування на сході країни. Експерт видання американського

аналітичного центру «Atlantic Council» П. Дікінсон наголошує на зростаючій прірві між двома країнами, яка проявилася тоді, коли в Росії пройшли парламентські вибори. Експерт підкреслює, що майже все в голосуванні було фарсом. Як зазначає автор матеріалу, демократія – далеко не єдине, що відрізняє сучасну Україну від Росії, проте демократичний розвиток пострадянської України «залишається найбільш помітною рисою цього розколу і основною причиною російсько-української війни».

Проблема українсько-угорських відносин знову потрапила в поле активного обговорення світовими медіа (10 %), зокрема в контексті підписання Угорщиною угоди про закупівлю газу з російським «Газпром», яка гарантує безпеку енергопостачання Угорщини протягом 15 років. Угорська газета «Magyar Nemzet» підкреслює, що відносини між Угорщиною та Україною опустилися до низької точки після того, як Угорщина підписала контракт на постачання газу з російською енергетичною компанією «Газпром». Польське видання «Rzeczpospolita», коментуючи означену угоду, підкреслює, що Міністерство закордонних справ України висловило здивування та розчарування рішенням Будапешта, вважаючи це виключно політичним, економічно необґрунтованим рішенням, прийнятим на догоду Кремлю та на шкоду національним інтересам України і українсько-угорським відносинам, що не відповідає принципам Договору про основи добросусідства та співробітництва між Україною і Угорською Республікою від 6 грудня 1991 р.

«Українське питання» знову постало на порядку денному ООН (7 %). Як відзначають зарубіжні експерти, його ініціював не лише Президент України під час виступу на сесії організації, а й інші лідери держав. Так, щоденна латвійська газета «Neatkarīgā Rīta Avīze» інформує своїх читачів, що Президент Латвії Е. Левітс, перебуваючи з робочим візитом у США, у своєму зверненні на 76-ій сесії Генеральної Асамблеї ООН наголосив, що Росія продовжує залякувати Україну. На думку Е. Левітса, це лише доводить, що міжнародне співтовариство має продовжувати відстоювати незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України. Свою підтримку цілісності територій України й Грузії на 76-ій сесії Генеральної Асамблеї ООН висловив також, за повідомленням чеського видання «Aktualne.cz», міністр закордонних справ Чехії Якуб Кулганек. Видання американського аналітичного центру «Atlantic Council», аналізуючи виступ Президента України в ООН, акцентує

увагу на тому, що В. Зеленський розкритикував неефективну відповідь міжнародної спільноти на російську агресію в Україні та закликав підтримати реформи самої Організації. На думку експерта «Atlantic Council» П. Дікінсона, різко сформульована промова В. Зеленського в ООН відображає помітно більш войовничу позицію, зайняту українським лідером з питань зовнішньої політики з початку 2021 року. Схожі акценти розставлені й оглядачем литовської газети «Lietuvos rytas». Як відзначає видання, Президент України В. Зеленський намалював похмуру картину міжнародних відносин і безкомпромісно говорив про проблеми в таких сферах, як розповсюдження вакцин проти коронавірусу, боротьба зі зміною клімату щодо. Водночас глава Української держави запропонував ООН провести засідання у глобальних гарячих точках і навіть організувати одну з них особисто. У своїй промові Президент України знову закликав світ до більш рішучих дій у відповідь на окупацію Криму Росією.

Діаграма 10. Міжнародна політика України в найбільш інформативних іноземних ресурсах (доля публікацій за період 16-30 вересня 2021 року)

Серед країн зарубіжжя, які найбільше опікувалися міжнародною діяльністю нашої країни слід назвати: Польщу («Biznes Alert» (21 %)), Росію («Известия (15 %)), Литву (Lietuvos rytas (14 %)), Болгарію («Факти» (13 %)), Угорщину («Magyar Nemzet» (10 %)) та ін.

ІНФОРМАЦІЙНО-БІБЛІОГРАФІЧНІ МАТЕРІАЛИ

ЕКОНОМІЧНА ВІЙНА ТА САНКЦІЇ

СНБО України введет санкції проти організаторів виборів в ГД в Криму [РНБО України введе санкції проти організаторів виборів у Державну думу РФ в Криму] // Известия. – Москва, 2021. – 17.09. – Режим доступу : <https://iz.ru/1223276/2021-09-17/snbo-ukrainy-vvedet-sankcii-protiv-organizatorov-vyborov-v-gd-v-krymu>.

Рада національної безпеки і оборони України на засіданні прийняла рішення ввести санкції щодо організаторів голосування на виборах до Державної думи РФ в Криму і на Донбасі. На цих територіях немає права у Російській Федерації проводити вибори, тому всі учасники цього процесу, члени виборчих комісій, агітатори, кандидати, всі спостерігачі, які є офіційними особами на цих виборах, потрапляють під санкції.

Jakóbiak, Wojciech. Nowe sankcje wobec Nord Stream 2 w projekcie budżetu obronnego USA mogą uniemożliwić dostawę [Нові санкції проти «Північного потоку-2» в оборонному бюджеті США можуть перешкодити постачанням газу] / W. Jakóbiak // Biznes Alert. – Warsaw, 2021. – 23.09. – Режим доступу : <https://biznesalert.pl/nowe-sankcje-wobec-nord-stream-2-w-projekcie-budzetu-obronnego-usa-moga-uniemozliwic-dostawy/>.

Регуляторний комітет Палати представників США прийняв низку пропозицій щодо передбачень оборонного бюджету США на 2022 р. Серед них була пропозиція щодо нових санкцій проти спірного «Північного потоку-2», щоб запобігти його запуску, який усе ще потребує затвердження Сенатом і підпису президента Д. Байдена. Проект бюджету, запропонований Палаті представників, також потребує розширення співпраці між США та Україною в титановому секторі та збільшення присутності американських збройних сил у Польщі, Румунії та країнах Балтії.

Стайков, Анатоли. Конгресът на САЩ одобри инициатива за нови санкции срещу «Северен поток 2» [Конгрес США схвалив ініціативу про нові санкції проти «Північного потоку-2»] / А. Стайков // Факти. – Sofia, 2021. – 24.09. – Режим доступу : <https://fakti.bg/world/615273-kongresat-na-sasht-odobri-iniciativa-za-novi-sankcii-sreshtu-severen-potok-2>.

Палата представників Конгресу США схвалила новий пакет санкцій проти газопроводу «Північний потік-2» як частину оборонного бюджету. Ініціатором є республіканець від штату Техас М. МакКолл. Законопроект передбачає введення санкцій проти осіб та організацій, причетних до проектування, будівництва й експлуатації газопроводу. Санкції включають замороження активів фігурантів списку в США, заборону вступати в ділові відносини з ними та заборону видачі віз США фізичним особам, включених до списку.

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СОЮЗ

Єлісеєв, Костянтин. Костянтин Єлісеєв. Послання про розвиток Євросоюзу на 2021–2022 роки: де Україна? / К. Єлісеєв // Гомін України. – Торонто, 2021. – 21.09. – Режим доступу : <http://www.homin.ca/news.php/news/24226/group/5>.

Останні дні європейські політичні та експертні кола живуть обговоренням змісту і сигналів щорічного послання президента Єврокомісії Урсули фон дер Ляєн про перспективи розвитку Європейського Союзу на 2021–2022 рр. Автор шкодує, що жодного слова про Україну, поглиблення інтеграції нашої держави до ЄС чи підтримку Києва у відсічі російській агресії чи просування Кримської платформи згадано не було.

Jakóbiak, Wojciech. Nowe sankcje wobec Nord Stream 2 przed wyborami w Niemczech. Ukraina chce konsultacji z Komisją [Нові санкції проти «Північного потоку-2» напередодні виборів у Німеччині. Україна хоче консультацій з комісією] / W. Jakóbiak // Biznes Alert. – Warsaw, 2021. – 24.09. – Режим доступу : <https://biznesalert.pl/nowe-sankcje-wobec-nord-stream-2-przed-wyborami-w-niemczech-ukraina-chce-konsultacji-z-komisja/>.

Президент України В. Зеленський очікує консультацій з Європейською комісією щодо «Північного потоку-2». Він нагадав про це під час зустрічі з головою Єврокомісії Урсулою фон дер Ляєн у США. Президент підкреслив, що Україна готова найближчим часом провести офіційні консультації щодо «Північного потоку-2», а також інших питань, пов'язаних із монополізацією європейського газового ринку Росією. Україна належить до Енергетичного співтовариства і таким чином інтегрує ринки енергії та газу з Євросоюзом.

МІЖНАРОДНА ВІЙСЬКОВА СПІВПРАЦЯ

Лавров, Антон. Карго-купол [Карго-купол] / А. Лавров // Известия. – Москва, 2021. – 16.09. – Режим доступу : <https://iz.ru/1222242/anton-lavrov/kargo-kupol>.

Військовий оглядач «Известий» А. Лавров пише про реалістичність сподівань України отримати від США протиракетну систему – ізраїльський Iron Dome («Залізний купол»). На думку автора, «реальна бойова цінність їх навіть проти загонів Донбасу і Луганська неочевидна, не кажучи вже про гіпотетичне протиборство з російською армією».

Bartkiewicz, Artur. Ćwiczenia wojskowe na Ukrainie. Wezmą w nich udział żołnierze z USA [Військові навчання в Україні. В них візьмуть участь американські солдати] / A. Bartkiewicz // Rzeczpospolita. – Warsaw, 2021. – 17.09. – Режим доступу : <https://www.rp.pl/polityka/art18928531-cwiczenia-wojskowe-na-ukrainie-wezma-w-nich-udzial-zolnierze-z-usa>.

Збройні сили України та США візьмуть участь у спільних військових навчаннях «RAPID TRIDENT – 2021» на Заході України. Навчання розпочнуться через кілька днів після навчань «Захід-2021», у яких брали участь армії Росії та Білорусі. У навчаннях візьмуть участь 6 тис. солдатів з 15 країн світу – України, США та інших країн НАТО. Основною метою (навчання) є підготовка до спільних дій багатонаціональних сил під час операцій союзників, що розглядається як важливий крок на шляху до Альянсу.

Ukraine holds military drills with US forces, NATO allies [Україна проводить військові навчання з силами США та союзниками по НАТО] // Daily Sabah. – Istanbul,

2021. – 20.09. – Режим доступу : <https://www.dailysabah.com/world/europe/ukraine-holds-military-drills-with-us-forces-nato-allies>.

Україна почала спільні військові навчання зі США та іншими військами НАТО в той час, коли сусідні Росія та Білорусь проводять спільні великомасштабні навчання. Начальник Головного командного центру Збройних сил України І. Палагнюк заявив, що 4 тис. українських військових та 2 тис. іноземців візьмуть участь у навчанні «RAPID TRIDENT – 2021», яке триватиме до 1 жовтня 2021 р. У цілому будуть задіяні війська з 12 країн, щоб підвищити оперативну сумісність між країнами-союзниками і країнами-партнерами.

Ukraina pradėjo bendras karines pratybas su NATO [Україна розпочинає спільні військові навчання з НАТО] // Lietuvos rytas. – Vilniaus, 2021. – 20.09. – Режим доступу : <https://www.lrytas.lt/pasaulis/ivykiai/2021/09/20/news/ukraina-pradejo-bendras-karines-pratybas-su-nato-20815011>.

На базі Міжнародного центру миротворчості та безпеки Національної академії сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного під загальним керівництвом командувача Сухопутних військ України генерал-полковника Олександра Сирського розпочалися багатонаціональні українсько-американські військові навчання «RAPID TRIDENT – 2021». У навчаннях беруть участь військові ще 14 країн, включаючи США, Велику Британію, Болгарію, Канаду, Грузію, Німеччину, Італію, Йорданію, Литву, Молдову, Пакистан, Польщу, Румунію та Туреччину.

Russian navy drills shooting targets in Black Sea as tensions rise [ВМФ Росії вчиться стріляти в цілі у Чорному морі на тлі зростання напруженості] // Daily Sabah. – Istanbul, 2021. – 23.09. – Режим доступу : <https://www.dailysabah.com/world/europe/russian-navy-drills-shooting-targets-in-black-sea-as-tensions-rise>.

Російський флот провів навчання в Чорному морі біля узбережжя анексованого Криму з використанням своєї берегової системи протиракетної оборони «Бастіон». Українсько-американські навчання «RAPID TRIDENT – 2021», в яких беруть участь близько 6 тис. військовослужбовців з багатьох країн, включаючи Великобританію, Канаду, Німеччину, Туреччину і Польщу, почалися у Львівській області і триватимуть до 1 жовтня 2021 р.

Lietuvos kariuomenės vadas pradeda oficialų vizitą Ukrainoje [Командувач Збройними силами Литви розпочинає офіційний візит до України] // Lietuvos rytas. – Vilniaus, 2021. – 28.09. – Режим доступу : <https://www.lrytas.lt/lietuvosdiena/aktualijos/2021/09/28/news/lietuvos-kariuomenes-vadas-pradeda-oficialu-vizita-ukrainoje-20894443>.

Командувач Збройними силами Литви генерал-лейтенант В. Рупшис розпочав офіційний дводенний візит в Україну, під час якого він зустрінеться з командувачем Збройними силами України генерал-лейтенантом В. Залужним, поспостерігає за військовими діями навчань оборонного характеру «RAPID TRIDENT – 2021» та відвідає литовських солдатів, які беруть участь у навчаннях.

МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО

Стаття CNN про зрив спецоперації із затримання «вагнерівців» // Час і Події. – Чикаго, 2021. – 16.09. – Режим доступу : <https://www.chasipodii.net/article/27059/>.

CNN опублікувало резонансний матеріал, в якому надаються докази зриву операції затримання так званих «вагнерівців» – учасників приватної військової компанії (ПВК) Вагнера, а фактично – філії московських спецслужб. «Вагнерівці» причетні до великої кількості злочинів на Сході України, зокрема до збитого малайзійського боїнга. Тому їх затримання мало величезне значення для національних інтересів України в умовах неназваної війни.

Paliwa gazowe w procesie transformacji energetycznej Polski i regionu Trójmorza [Газоподібне паливо в процесі трансформації енергії Польщі та регіону Трьох морів] // Biznes Alert. – Warsaw, 2021. – 21.09. – Режим доступу : <https://biznesalert.pl/gazterm-2021-gaz-trojmorze-energetyka-polska-ukraina-transformacja-energetyczna-wodor/>.

У Польщі проходив щорічний газовий форум Gasterm-2021. У панельних дискусіях узяли участь представники України. Двоє депутатів Верховної Ради від енергетичного комітету – А. Герус, який очолював енергетичний комітет, та А. Жупанін, голова підкомітету з газу, представили позицію України під час саміту «Три моря – Україна». Вони вказували на прогрес у реформуванні українського газового ринку та наголосили на неминучій загрозі, пов'язаній із запланованим запуском «Північного потоку-2.» Також PGNiG та ERU Management Services була підписана угода, згідно з якою польська компанія придбала контрольний пакет акцій української компанії «Карпатгазвидобування». Компанія володіє концесією на розвідку та видобуток нафти і газу в західній частині Львівської області, що межує з Польщею.

Jakóbiak, Wojciech. Westinghouse chce budować atom na Ukrainie, a potem w Polsce [Westinghouse хоче побудувати атомну електростанцію в Україні, а потім у Польщі] / W. Jakóbiak // Biznes Alert. – Warsaw, 2021. – 22.09. – Режим доступу : <https://biznesalert.pl/westinghouse-chce-budowac-atom-na-ukrainie-a-potem-w-polsce/>.

У найбільшій американській електротехнічній компанії Westinghouse Electric Corporation стверджують, що спочатку вона побудує атомну електростанцію в Україні, а потім могла б побудувати її в Польщі. Варшава досі не обрала технологічного партнера для Польської програми ядерної енергії. За словами Д. Дарема, голови Westinghouse Electric Energy Systems, реактор AP1000 – це повністю оптимізована та спроектована конструкція.

Maupas, Stéphanie. «Son corps était intact et moi j'étais en pièces»: au procès du vol MH17, des histoires intimes se mêlent à l'histoire avec un grand H [«Її тіло було неушкодженим, а я – шматками»: під час суду щодо рейсу MH17 інтимні історії змішуються з великою історією] / S. Maupas // Le Monde. – Paris, 2021. – 23.09. – Режим доступу : https://www.lemonde.fr/international/article/2021/09/23/au-proces-du-vol-mh17-son-corps-etait-intact-et-moi-j-etais-en-pieces_6095683_3210.html.

У Нідерландах у судовому комплексі «Схіпхол» проходить дев'ятий блок слухань у справі катастрофи рейсу МН17, збитого над Донбасом у 2014 р. У цілому в суді вислухають свідчення 93 родичів загиблих рейсу МН17. Серед жертв переважну більшість становили громадяни Нідерландів, інші мають філіппінське, австралійське, індонезійське та британське громадянство.

Jakóbiak, Wojciech. Autostrada wodorowa z Ukrainy do Niemiec bez Polski, ale z polskim śladem [Воднева магістраль з України до Німеччини без Польщі, але зі слідами Польщі] / W. Jakóbiak // Biznes Alert. – Warsaw, 2021. – 25.09. – Режим доступу : <https://biznesalert.pl/autostrada-wodorowa-z-ukrainy-do-niemiec-bez-polski-ale-z-polskim-sladem/>.

Оператори газотранспортних систем з Німеччини (OGE), Чехії (NET4GAS), Словаччини (Eustream) та України (ТОВ «Оператор ГТС України») здійснили спільну ініціативу щодо створення Центральноєвропейського водневого коридору, який має поширитися від центру видобутку водню на Дніпрі. Водневу магістраль планується будувати за допомогою спеціальних водопроводів, а також адаптованих газопроводів. Проєкт передбачає постачання до 120 ГВт/год. зеленого водню, виробленого за допомогою відновлюваних джерел енергії, до 2030 р.

МІЖНАРОДНІ КУЛЬТУРНІ ЗВ'ЯЗКИ

Glas, Othmar. Weniger ist manchmal mehr [Менше іноді більше] / O. Glas // Frankfurter Allgemeine. – Frankfurt am Main, 2021. – 28.09. – Режим доступу : <https://www.faz.net/aktuell/politik/politische-buecher/weniger-ist-manchmal-mehr-17557472.html>.

Відомий німецький публіцист-україніст Вінфрід Шнайдер-Детерс презентував у Києві свою книгу «Українські доленосні роки 2013–2019». Він упевнений, що ХХІ ст. буде китайським. Центральною тезою трактату В. Шнайдера-Детерса є те, що зростання Китаю призведе до умиротворення на Сході України. У двох томах він пояснює передумови невдалого підписання Угоди про асоціацію між ЄС та Україною в листопаді 2013 р., протестів на Майдані, анексії Криму Росією та провалу Мінських угод.

Purina, Vaiba. Itālijā skolās māca, ka Latvija ir Krievijas sastāvā [В Італії школи вчать, що Латвія є частиною Росії] / B. Purina // Neatkarīgā Rīta Avīze. – Rīga, 2021. – 22.09. – Режим доступу : <https://neatkariga.nra.lv/izpete/358398-italija-skolas-maca-ka-latvija-ir-krievijas-sastava>.

В Італії учні середніх шкіл вивчають географію за підручником, у якому країни Балтії, включаючи Латвію, зображені на карті як частина Росії. Серед регіонів Росії у підручнику вказані також Україна та країни Кавказу. Посольство Латвії в Італії разом з посольствами Естонії та Литви готує лист до міністра освіти Італії. Першу помилкову карту в «Італійській книзі географії», ймовірно, вважає автор, помітила Україна, оскільки посольство країни вже надіслало листа з протестом до видавців книги.

Михайлов, Венцислав. Пловдив е домакин на украинското кино [У Пловдиві пройнуть Дні українського кіно] / В. Михайлов // Факти. – Sofia, 2021. – 27.09. – Режим доступу : <https://fakti.bg/kultura-art/615348-plovdiv-e-domakin-na-ukrainskoto-kinoo>.

Посольство України в Болгарії, Почесне консульство України в Пловдиві та «Київкінофільм» організували Дні українського кіно, що пройнуть у м. Пловдив 1–3 жовтня 2021 р. та приурочені до 30-ї річниці незалежності України. У програмі заходу представлені п'ять фільмів.

Lietuvoje vėl koncertuos V. Putino režimą ir Ukrainos okupaciją palaikantys veikėjai [Прихильники путінського режиму та української окупації знову виступатимуть у Литві] // Lietuvos rytas. – Vilniaus, 2021. – 29.09. – Режим доступу : <https://www.lrytas.lt/lietuvosdiena/aktualijos/2021/09/29/news/devynios-organizacijos-prasonekviesti-i-lietuva-rusijos-agresija-pateisinanciu-atlikeju-20905497>.

Дев'ять громадських організацій Литви просять організаторів концерту не запрошувати виконавців для виправдання агресії Росії в Україні. У комерційних виставах у Литві продовжують брати участь виконавці, «які підтримують зусилля режиму В. Путіна утвердитися в окупованому Криму та на Донбасі, що порушує міжнародні угоди та українське законодавство». У листі, адресованому сейму, міністерствам закордонних справ та культури та міському муніципалітету Вільнюса зазначено, що одна така подія запланована у Литовській національній філармонії у Вільнюсі.

МІЖНАРОДНІ ФІНАНСОВІ ІНСТИТУТИ

В. Зеленский приветствовал выделение Евросоюзом 600 млн евро на борьбу с COVID-19 в Украине [В. Зеленський привітав виділення Євросоюзом 600 млн євро на боротьбу з COVID-19 в Україні] // Жэньминь жибао. – Пекин, 2021. – 16.09. – Режим доступу : <http://russian.people.com.cn/n3/2021/0916/c31519-9897400.html>.

Президент України В. Зеленський привітав рішення Єврокомісії виділити країні другий транш макрофінансової допомоги в розмірі 600 млн євро на подолання наслідків пандемії COVID-19. Для отримання другого траншу українська влада мала вжити низку заходів щодо підвищення прозорості медзакупівель, реформування податкової та митної адміністрацій, посилення незалежності судів, удосконалення системи держуправління, підвищення ефективності роботи антикорупційних органів та прокуратури. Президент назвав фіндопомогу Брюсселя свідченням солідарності України та ЄС у подоланні викликів і в боротьбі проти пандемії COVID-19.

Украина надеется продлить действующую программу сотрудничества с МВФ на 6–9 месяцев [Україна сподівається продовжити діючу програму співпраці з МВФ на 6–9 місяців] // Жэньминь жибао. – Пекин, 2021. – 29.09. – Режим доступу : <http://russian.people.com.cn/n3/2021/0929/c31519-9902766.html>.

Глава Національного банку України К. Шевченко сподівається продовжити діючу програму співпраці з Міжнародним валютним фондом на 6–9 місяців. К. Шевченко нагадав, що термін дії поточної програми МВФ закінчується

8 грудня 2021 р., однак часу, що залишився до цієї дати, не вистачить на проходження всіх переглядів, передбачених програмою.

ООН

Valsts prezidents: Covid-19 apliecina, cik mūsu sabiedrība ir nepasargāta no dezinformācijas ietekmes [Президент Латвії: Covid-19 показує, наскільки наше суспільство вразливе до наслідків дезінформації] // Neatkarīgā Rīta Avīze. – Rīga, 2021. – 22.09. – Режим доступу : <https://nra.lv/latvija/358420-covid-19-apliecina-sabiedribas-nepasargatibu-no-dezinformacijas.htm>.

Президент Латвії Е. Левітс, перебуваючи з робочим візитом у США, у своєму зверненні до 76-ї сесії Генеральної Асамблеї ООН зазначив, що Росія продовжує залякувати Україну. На думку президента, це лише показує, що міжнародне співтовариство має продовжувати відстоювати незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України. Він підкреслив, що для подолання перешкод сучасного світу ООН та її Рада безпеки повинні проявити готовність до змін та проведення довгоочікуваних реформ.

Dickinson, Peter. Zelensky slams UN inaction over Putin's Ukraine war [Зеленський засудив бездіяльність ООН через війну Путіна в Україні] / P. Dickinson // Atlantic Council. – Washington, 2021. – 23.09. – Режим доступу : <https://www.atlanticcouncil.org/blogs/ukrainealert/zelensky-slams-un-inaction-over-putins-ukraine-war/>.

Президент України В. Зеленський виступив на Генеральній Асамблеї Організації Об'єднаних Націй. У своєму виступі він розкритикував неефективну відповідь міжнародної спільноти на російську агресію в Україні та закликав підтримати заклики до реформи самої ООН. В. Зеленський стверджує, що тривала бездіяльність міжнародного співтовариства у зв'язку з російською агресією в Україні сприятиме зростанню нестабільності й авторитаризму в усьому світі. На думку експерта Atlantic Council П. Дікінсона, різко сформульована промова В. Зеленського в ООН відображає помітно більш войовничу позицію, зайняту українським лідером з питань зовнішньої політики з початку 2021 р.

V. Zelenskis: JT primena «į pensiją išėjusį superherojų», pamiršusį, koks buvo kadaise [В. Зеленський: ООН згадує «супергероя на пенсії», який забув, що це було раніше] // Lietuvos rytas. – Vilniaus, 2021. – 23.09. – Режим доступу : <https://www.lrytas.lt/pasaulis/ivykiai/2021/09/23/news/v-zelenskis-jt-primena-i-pensija-isejusi-superheroju-pamirsusi-koks-buvo-kadaise-20851149>.

Президент України В. Зеленський намалював похмуру картину міжнародних відносин у своєму виступі на сесії Генеральної Асамблеї ООН. Він, за словами автора, безкомпромісно говорив про проблеми в таких сферах, як розповсюдження вакцин проти коронавірусу, боротьба зі зміною клімату, щодо анексії Криму Росією. В. Зеленський запропонував ООН провести свої засідання у глобальних гарячих точках і навіть організувати одну з них особисто. У своїй промові Президент знову закликав світ до більш рішучих дій щодо анексії Криму Росією.

Zelenskis: Okupanti Krimas pussalu ir pārvērtuši par armijas bāzi [Зеленський: Окупанти перетворили Кримський півострів на військову базу] // Neatkarīgā Rīta Avīze. – Rīga, 2021. – 23.09. – Режим доступу : <https://nra.lv/pasaule/358530-zelenskis-krimas-pussala-ir-parversta-par-armijas-bazi.htm>.

Президент України В. Зеленський, перебуваючи з робочим візитом у США, у зверненні до Генеральної Асамблеї ООН сказав, що Росія, яка окупувала та анексувала Кримський півострів, перетворила унікальний регіон на військову базу.

Zabrodin, Алексей. Игра стоит встреч: глава МИД РФ начал работу на 76-й ГА ООН [Гра коштує зустрічей: глава МЗС РФ почав роботу на 76-й ГА ООН] / А. Забродин // Известия. – Москва, 2021. – 23.09. – Режим доступу : <https://iz.ru/1225674/aleksei-zabrodin/igra-stoit-vstrech-glava-mid-rf-nachal-rabotu-na-76-iga-oon>.

Президент України В. Зеленський виступив із промовою на сесії Генеральної Асамблеї ООН. На його думку, ООН не справляється з проблемами тероризму, збройними конфліктами, пандемією COVID-19 і забезпеченням рівного доступу до вакцин у всіх країнах світу. В. Зеленський упевнений, що організація і її статут потребують оновлення. Президент України зазначив, що спільними зусиллями міжнародне співтовариство зможе вирішувати складні питання.

Ministr Kulhánek promluvil v OSN. Vyzval k větší spolupráci v boji proti terorismu [Міністр Кульганек виступив у ООН. Він закликав до більшої співпраці у боротьбі з тероризмом] // Aktualne.cz. – Praha, 2021. – 24.09. – Режим доступу : <https://zpravy.aktualne.cz/domaci/ministr-kulhanek-promluvil-v-osn-vyzval-k-vetsi-spolupraci-v/r~23630b501cf011ecb02dac1f6b220ee8/>.

У своєму виступі на 76-й сесії Генеральної Асамблеї ООН міністр закордонних справ Чехії Якуб Кулганек закликав до розширення міжнародної співпраці у боротьбі з тероризмом, відновлення після пандемії COVID-19 та зусиль у боротьбі зі зміною клімату. Він висловив стурбованість ситуацією в Білорусі та підтримав цілісність територій України й Грузії.

ПРОБЛЕМИ ГАЗОГОНІВ

Jakóbič, Wojciech. Ukraina tworzy zespół reagowania na zagrożenia Nord Stream 2. Cena gazu bije kolejne rekordy [Україна створює команду для реагування на загрози «Північного потоку-2». Ціна на газ б'є нові рекорди] / W. Jakóbič // Biznes Alert. – Warsaw, 2021. – 17.09. – Режим доступу : <https://biznesalert.pl/ukraina-tworzy-zespol-reagowania-na-zagrozenia-nord-stream-2-cena-gazu-bije-kolejne-rekordy/>.

Президент України Володимир Зеленський 16 вересня підписав розпорядження про створення робочої групи, яка повинна напрацювати пропозиції щодо нейтралізації безпекових викликів у сфері енергетики через будівництво магістральних газопроводів в обхід України. Група створена з метою підготовки пропозицій щодо заходів із запобігання та мінімізації негативних наслідків для держави у зв'язку з будівництвом магістральних газопроводів в обхід України. Групу

очолить А. Єрмак, глава Офісу Президента України. До її складу ввійдуть голова СБУ І. Баканов, голова НАК «Нафтогаз України» Ю. Вітренко, міністр енергетики Г. Галущенко та секретар РНБО О. Данілов.

Jakóbiak, Wojciech. Nord Stream 2 może ruszyć w maju 2022 roku. Polska przygląda się certyfikacji [«Північний потік-2» може бути запущений у травні 2022 р. Польща шукає сертифікацію] / W. Jakóbiak // Biznes Alert. – Warsaw, 2021. – 20.09. – Режим доступу : <https://biznesalert.pl/nord-stream-2-moze-ruszyc-w-maju-2022-roku-polska-przyglada-sie-certyfikacji/>.

Голова Ради директорів ПАТ «Газпром» уже визнав, що поставки газу «Північним потоком-2» не почнуться 1 жовтня 2021 р. З цієї причини Україна не очікує проблем із постачанням газу через свою територію в опалювальний сезон 2021–2022 рр., оскільки процес нормативної сертифікації для «Північного потоку-2», за її оцінками, займе близько восьми місяців. Польська PGNiG чекає рішення про перевірку сертифікації «Північного потоку-2». Українська НАК «Нафтогаз України» та польська OGTSUA розглядають можливість подання такої заявки.

Stępień: Nord Stream 2 może podnieść ceny gazu w Europie (ROZMOWA) [Штепіч: «Північний потік-2» може підвищити ціни на газ у Європі] // Biznes Alert. – Warsaw, 2021. – 20.09. – Режим доступу : <https://biznesalert.pl/stepien-nord-stream-2-moze-podniesc-ceny-gazu-w-europie-rozmowa/>.

За словами Т. Штепіча, президента Gaz-System, наразі вивчається ринковий інтерес у газовому сполученні з Польщі до України. Якщо зобов'язання учасників ринку перевищують наявні потужності передачі на обох сполученнях, що працюють у Польщі, то буде прийматися інвестиційне рішення.

Названа причина отказа «Газпрома» докупить транзит газа через Украину в октябре [Названа причина відмови «Газпрому» докупити транзит газу через Україну в жовтні] // Известия. – Москва, 2021. – 20.09. – Режим доступу : <https://iz.ru/1224386/2021-09-20/nazvana-prichina-otkaza-gazproma-dokupit-tranzit-gaza-cherez-ukrainu-v-oktiabre>.

Експерт Фінансового університету при уряді РФ і Фонду національної енергетичної безпеки І. Юшков висловив думку, що російська компанія «Газпром» не стала бронювати на жовтень 2021 р. додаткові потужності з транзиту природного газу через Україну, щоб уникнути ризику «подвоєння» потужностей щодо прокачування палива в очікуванні введення в експлуатацію газопроводу «Північний потік-2». І. Юшков підкреслив, що російська компанія продовжує виконувати свої обов'язки щодо транзиту газу через Україну у Європу і щодня поставляє 109 млн куб. м.

Jakóbiak, Wojciech. USA przyznają, że presja Rosji na rzecz Nord Stream 2 może się skończyć niedoborami gazu w Europie [США визнають, що тиск Росії на «Північний потік-2» може закінчитися нестачею газу в Європі] / W. Jakóbiak // Biznes Alert. – Warsaw, 2021. – 21.09. – Режим доступу : <https://biznesalert.pl/usa-przyznaja-ze-presja-rosji-na-rzecz-nord-stream-2-moze-sie-skonczyt-niedoborami-gazu-w-europie/>.

Раднику президента США з питань енергетичної безпеки А. Хохштайну відомо, що російські чиновники говорили про те, як використати різке зростання цін на газ у Європі, щоб прискорити запуск «Північного потоку-2». А. Хохштайн наголосив, що насправді через Україну проходять газопроводи достатньої потужності. Росіяни використовують поточну кризу цін на газ, яка досягла 900 дол. за 1000 кубометрів, щоб просувати ідею якнайшвидшого запуску «Північного потоку-2», незважаючи на необхідність адаптувати його до законодавства ЄС та обмежень у вигляді санкцій США щодо компаній, які страхують та технічно сертифікують цей газопровід.

Jakóbiak, Wojciech. MAE wzywa Rosję do zwiększenia dostaw gazu do Europy wobec oskarżeń ws. Nord Stream 2 [МЕА закликає Росію збільшити постачання газу до Європи в контексті звинувачення щодо «Північного потоку-2»] / W. Jakóbiak // Biznes Alert. – Warsaw, 2021. – 21.09. – Режим доступу : <https://biznesalert.pl/mae-wzywa-rosje-do-zwiekszenia-dostaw-gazu-do-europy-wobec-oskarzen-ws-nord-stream-2/>.

Міжнародне енергетичне агентство закликала Росію надсилати більше газу до Європи, щоб врятувати її від енергетичної кризи. Рекордні ціни на газ у Європі досі не спонукали росіян збільшувати поставки понад свої договірні зобов'язання. Вони не зарезервують додаткову потужність газопроводів в Україні та стверджують, що ціни впадуть завдяки запуску спірного газопроводу «Північний потік-2». Тим часом це буде неможливим без пристосування його до законодавства ЄС та скасування чинних санкцій США щодо компаній, які страхують та сертифікують цей трубопровід. Росіян звинувачують у навмисному обмеженні поставок з метою форсування «Північного потоку-2».

Jakóbiak, Wojciech. Duda: Nord Stream 2 da miliardy agresorowi. Spór USA z Francją jest podobny do tego z Polską [А. Дуда: «Північний потік-2» принесе агресору мільярди. Дискусія США з Францією схожа на дискусію з Польщею] / W. Jakóbiak // Biznes Alert. – Warsaw, 2021. – 22.09. – Режим доступу : <https://biznesalert.pl/andrzej-duda-onz-nord-stream-2-da-miliardy-agresorowi-spor-usa-z-francja-jest-podobny-do-tego-z-polska-energetyka-gaz-bezpieczenstwo/>.

Президент Польщі А. Дуда попередив ООН, що газопровід «Північний потік-2» становить небезпеку для України. Президент Польщі вважає, що російський газ буде надходити до Західної Європи, приносячи агресору мільярди і наголосив на повній беспорядності, або навіть байдужості до того факту, що Україні загрожує ще більша небезпека. Він додав, що пандемія не зупинила війну в Україні, де від початку російської агресії загинуло понад 13 тис. осіб.

Jakóbiak, Wojciech. Jakóbiak: Sekurytyzacja versus liberalizacja Nord Stream 2. Kryzys cen gazu to preludium wojny? [Секуритизація проти лібералізації «Північного потоку-2». Чи криза цін на газ є прелюдією до війни?] / W. Jakóbiak // Biznes Alert. – Warsaw, 2021. – 22.09. – Режим доступу : <https://biznesalert.pl/sekurytyzacja-versus-liberalizacja-nord-stream-2-kryzys-cen-gazu-to-preludium-wojny/>.

Головний редактор видання В. Якобик вважає, що у той час як Польща, Україна та країни Центральної і Східної Європи попереджають, що Росія вже використовує

«Північний потік-2» як зброю, Кремль хоче переконати Захід, що цей газопровід може працювати відповідно до вимог європейського ринку і створює ілюзорне бачення конкуренції між «Газпромом» та «Роснефтью».

Plynárenské firmy plánují vodíkový koridor napříč střední Evropou. Zapojí se i Česko [Газові компанії планують водневий коридор по всій Центральній Європі. Чехія також приєднається] // Aktualne.cz. – Praha, 2021. – 23.09. – Режим доступу : <https://zpravy.aktualne.cz/ekonomika/provozovatele-plynarenskych-soustav-planuji-vodikovy-koridor/r~b4c4a2761c4a11ec9106ac1f6b220ee8/>.

Чотири компанії – оператори газотранспортних систем Європи об'єднують зусилля для створення водневої магістралі через Центральну Європу. Спільна ініціатива «Центральноєвропейський водневий коридор» спрямована для транспортування водню з перспективних районів постачання водню в Україні через Словаччину і Чехію в райони підвищеного попиту в ЄС. Серед компаній-учасників – EUSTREAM (компанія – оператор ГТС Словаччини), ТОВ «Оператор ГТС України», NET4GAS (компанія – оператор ГТС Чехії) і OGE (провідна компанія – оператор ГТС Німеччини).

Украина, Германия, Чехия и Словакия намерены проложить водородную магистраль через Центральную Европу [Україна, Німеччина, Чехія і Словаччина мають намір прокласти водневу магістраль через Центральну Європу] // Жэньминь жибао. – Пекин, 2021. – 24.09. – Режим доступу : <http://russian.people.com.cn/n3/2021/0924/c31519-9900572.html>.

Оператори газотранспортних систем України, Німеччини, Чехії та Словаччини мають намір створити «Центральноєвропейський водневий коридор». Магістраль буде використовуватися для транспортування «зеленого» водню з України в райони підвищеного попиту Євросоюзу територіями Чехії та Словаччини. Очікується, що «Центральноєвропейський водневий коридор» може бути частково створений за рахунок перепрофілювання існуючої газової інфраструктури в поєднанні з цільовими інвестиціями в нові спеціалізовані водневі трубопроводи і компресорні станції. Це дасть змогу забезпечити транспортування водню на великі відстані за доступною ціною.

Цонева, Йюана. «Северен поток 2» е заплаха за Украина [«Північний потік-2» становить загрозу для України] / Й. Цонева // Факти. – Sofia, 2021. – 24.09. – Режим доступу : <https://fakti.bg/world/615492-severen-potok-2-e-zaplaha-za-ukraina>.

Авторка статті аналізує наслідки добудови газопроводу «Північний потік-2» для України. Вона наводить як аргумент проти цього можливість для російського «Газпрому» відмовитися від послуг України у транзиті газу та висловлює занепокоєння німецько-американським договором, який передбачає припинення протидії проєкту з боку США. Авторка вважає, що добудова газопроводу призведе до втрати Україною важливого інструменту стримування російської агресії.

Аналитик оценил последствия для Украины при остановке транзита газа в Венгрию [Аналітик оцінив наслідки для України під час зупинки транзиту газу в Угорщину] // Известия. – Москва, 2021. – 27.09. – Режим доступу : <https://iz.ru/1227759/2021-09-27/analitik-otcenil-posledstviia-dlia-ukrainy-pri-ostanovke-tranzita-gaza-v-vengriiu>.

Експерт Фінансового університету при уряді Росії, провідний аналітик Фонду національної енергетичної безпеки І. Юшков заявив, що ТОВ «Оператор ГТС України» втручається в комерційні відносини інших компаній і ризикує постати перед арбітражним судом за невиконання зобов'язань. Таким чином він прокоментував заяву глави компанії ТОВ «Оператор ГТС України» С. Макогона про те, що Україна не виключає повної зупинки транзиту газу до Угорщини територією України через підписання газового контракту між Угорщиною і Росією. І. Юшков вказав, що такі заяви керівника ТОВ «Оператора ГТС України» є «натяком на пряме порушення контракту між Москвою і Києвом».

Jakóbiak, Wojciech. Gazprom flankuje Ukrainę przez Węgry. Kijów ostrzega przed Turkish Stream i Nord Stream 2 [«Газпром» флангує Україну через Угорщину. Київ застерігає від «Турецького потоку» та «Північного потоку-2»] / W. Jakóbiak // Biznes Alert. – Warsaw, 2021. – 28.09. – Режим доступу : <https://biznesalert.pl/gazprom-flankuje-ukraine-przez-wegry-kijow-ostzega-przed-turkish-stream-i-nord-stream-2/>.

Російський «Газпром» підписав новий контракт з угорським MVM на постачання 3,5 млрд кубометрів газу щорічно до кінця 2036 р., використовуючи газопровід «Турецький потік» в обхід України. Критика угорського контракту в Україні, яка розцінила це як «суто політичне рішення, економічно невиправдане», зустріла відгук у Будапешті. За словами міністра закордонних справ та торгівлі П. Сіярто, Україна «втручається у внутрішні справи його країни». Міністр вважає, що споживання газу не зменшиться і роль «Газпрому» в цьому плані не зменшиться. З точки зору уряду Угорщини, енергетична безпека – це питання безпеки, суверенітету та економіки більше, ніж політики.

Europos Komisija įvertins naujos sutarties tarp „Gazprom“ ir Vengrijos galimas pasekmes [Європейська комісія оцінить можливі наслідки нової угоди між «Газпром» та Угорщиною] // Lietuvos rytas. – Vilniaus, 2021. – 28.09. – Режим доступу : <https://www.lrytas.lt/pasaulis/ivykiai/2021/09/28/news/europos-komisija-ivertins-naujos-sutarties-tarp-gazprom-ir-vengrijos-galimas-pasekmes-20901611>.

Угорська енергетична компанія MVM та російський «Газпром» підписали новий довгостроковий контракт на постачання газу в Угорщину. Україна висловила здивування та розчарування цим кроком Будапешта і має намір подати апеляцію до Європейської комісії. У свою чергу Європейська комісія заявила, що оцінить можливі довгострокові наслідки довгострокового контракту на постачання російського газу до Угорщини в обхід України.

Ukrainos ambasadorius iškviestas į Vengrijos URM po Kijevo kritikos sutarčiai su «Gazprom» [Посла України викликали до МЗС Угорщини після того, як Київ

розкритикував угоду з «Газпромом»] // Lietuvos rytas. – Vilniaus, 2021. – 28.09. – Режим доступу : <https://www.lrytas.lt/pasaulis/ivykiai/2021/09/28/news/ukrainos-ambasadorius-iskviestas-i-vengrijos-urm-po-kijevo-kritikos-sutarciai-su-gazprom--20899395>.

Угорська енергетична компанія MVM та російський «Газпром» підписали новий довгостроковий контракт на постачання газу. Міністр закордонних справ України Д. Кулеба заявив, що Будапешт завдав удару двостороннім відносинам своїм рішенням вилучити український газопровід зі схеми постачання російського газу.

Szjjártó bekérte az ukrán nagykövetet [Сіярто викликав посла України в Будапешті] // Nepszava. – Budapest, 2021. – 28.09. – Режим доступу : https://nepszava.hu/3133488_szjjarto-bekerette-az-ukran-nagykövetet.

Міністр закордонних справ і торгівлі Угорщини П. Сіярто заявив, що рішення українського уряду виступити проти договору Угорщини з «Газпромом», звернувшись до Європейської комісії, його «глибоко обурило». За словами міністра, українці не мають стосунку до того, з ким Угорщина укладає договори. П. Сіярто «вважає цей крок недружнім особливо з огляду на обсяги допомоги, яку Угорщина надала Україні».

A magyar lépésre válaszul Kijev is bekérte a magyar nagykövetet [У відповідь на крок Угорщини у Києві також запросили угорського посла] // Nepszava. – Budapest, 2021. – 28.09. – Режим доступу : https://nepszava.hu/3133499_adomanyt-gyujt-egy-afgan-napilap-a-megmaradasert.

Міністерство закордонних справ України просить посла Будапешта в Києві прийняти до відома позицію української сторони щодо газової угоди між Угорщиною та російською газовою компанією «Газпром». В Україні вважають, що поставки російського газу в Угорщину підривають національну безпеку України і енергетичну безпеку Європи, а угода завдала серйозного удару по українсько-угорським відносинам.

Rusya'dan «doğal gaz» açıklaması! «Rekora yakın düzeye ulaştı» [«Природний газ» з Росії! «Досягнення майже рекордного рівня»] // Star gazete. – Istanbul, 2021. – 28.09. – Режим доступу : <https://www.star.com.tr/dunya/kremlin-gazpromun-avrupava-dogal-gaz-sevkiyati-rekora-yakin-duzeve-ulasti-haber-1655803/>.

Прессекретар президента Росії Д. Песков оцінюючи підписану 15-річну угоду про природний газ між «Газпромом» і Угорською енергетичною компанією MVM та реакцію України, сказав, що «жодна країна, у тому числі Україна, не має права втручатися в цей аспект російсько-угорських відносин». Міністерство закордонних справ України, реагуючи на цю угоду, прийняло рішення відкласти п'яте засідання міждержавної комісії з економічного розвитку, в якому мали взяти участь обидві країни.

Macaristan, egemenliğini ihlal ettiğini öne sürdüğü Ukrayna'ya tepki gösterdi [Як стверджує Угорщина, Україна порушує її суверенітет] // Star gazete. – Istanbul, 2021. –

28.09. – Режим доступу : <https://www.star.com.tr/dunya/macaristan-egemenligini-ihlallettigini-one-surdugu-ukraynava-tepki-gosterdi-haber-1655773/>.

Прессекретар Міністерства закордонних справ України О. Ніколенко зазначив, що посла Угорщини в Києві викликали в МЗС з приводу угоди про поставки природного газу між Угорщиною та Росією. О. Ніколенко повідомив, що Україна також викликала посла Угорщини в МЗС, де йому нагадали, що нова угода між Росією і Угорщиною завдасть шкоди українсько-угорським відносинам.

Фролов, Александр. В самый газ [У самый газ] / А. Фролов // Известия. – Москва, 2021. – 28.09. – Режим доступу : <https://iz.ru/1227743/aleksandr-frolov/v-samyi-gaz>.

Заступник генерального директора Інституту національної енергетики Росії О. Фролов на скаргу глави ТОВ «Оператор ГТС України» С. Макогона через підписання газового контракту між Угорщиною і російським «Газпромом» відповів, що Україна «нічого не робила, щоб угорські обсяги газу транспортувалися через її територію».

Постникова, Екатерина. Делайте ваши поставки: чем обернется ссора Украины и Венгрии из-за газа [Робіть ваші поставки: чим обернеться сварка України та Угорщини через газ] / Е. Постникова // Известия. – Москва, 2021. – 28.09. – Режим доступу : <https://iz.ru/1228027/ekaterina-postnikova-denis-bolshakov/delaite-vashi-postavki-chem-obernetsia-ssora-ukrainy-i-vengrii-iz-za-gaza>.

У Держдумі, коментуючи скандал між Києвом і Будапештом через контракти на поставки газу, які Угорщина уклала з «Газпромом» на 15 років, заявили, що «Україні слід вирішувати всі енергетичні питання безпосередньо з Росією, а не пред'являти претензії європейським країнам». У Москві кажуть, що «підстав для занепокоєння немає – Росія готова до переговорів не тільки щодо продовження транзиту, але і за прямими поставками газу Україні».

Цонева, Йюана. Руската газ ще достига до Унгария през страната ни [Російський газ буде надходити до Угорщини через нашу країну] / Й. Цонева // Факти. – Sofia, 2021. – 29.09. – Режим доступу : <https://fakti.bg/world/616508-ruskata-gaz-shte-dostiga-do-ungaria-prez-stranata-ni>.

Угорщина підписала договір з російським «Газпромом» на постачання газу до 2036 р., використовуючи газопровід «Турецький потік». Україна побоюється що це зменшить її прибутки від транзиту газу. Україна офіційно оголосила, що просить Європейську комісію перевірити угоду на відповідність законодавству ЄС. Відбулася зустріч комісара з питань енергетики К. Сімсона та міністра енергетики України Г. Галущенка. У відповідь міністр закордонних справ і торгівлі Угорщини П. Сіярто викликав посла України до Будапешта на зустріч. Посла Угорщини в Україні пізніше теж викликали в МЗС України для роз'яснення.

Jakóbič, Wojciech. Gazprom szantażuje Europę, a opór wobec Nord Stream 2 w USA i Niemczech rośnie [«Газпром» шантажує Європу, а опір «Північному потоку-2» у США та Німеччині зростає] / W. Jakóbič // Biznes Alert. – Warsaw, 2021. – 30.09. – Режим

доступу : <https://biznesalert.pl/gazprom-szantazuje-europe-a-opor-wobec-nord-stream-2-w-usa-i-niemczech-rosnie/>.

Потенційний канцлер Німеччини О. Шольц із СДПН заявив, що Україна повинна залишатися транзитною країною для природного газу. Як він вважає, після завершення будівництва газопроводу «Північний потік-2» кожен повинен забезпечити гарантії щодо його експлуатації. Гарантії повинні включати збереження транзитної ролі України та забезпечення того, щоб поставки газу цим трубопроводом не становили ризику для деяких країн Східної Європи. Німеччина хоче надати ці гарантії. ТОВ «Оператор ГТС України» хоче розпочати переговори про новий контракт на передачу з «Газпромом» після 2024 р., безпосередньо до кінця року. США та Німеччина представили пропозицію щодо угоди про регулювання функціонування «Північного потоку-2». Вони передбачали підтримку трансформації енергетики та безпеки України в обмін на згоду на початок поставок через спірний газопровід. Угода призвела до завершення будівництва, оскільки американці призупинили санкції проти оператора «Північного потоку-2», але були відхилені Україною та іншими критиками спірного газопроводу, наприклад, Польщею.

ПРОБЛЕМИ ОКУПОВАНОГО КРИМУ

Turkey rejects «invalid» Russian elections in Crimea [Туреччина відкидає «недійсні» російські вибори в Криму] // *Daily Sabah*. – Istanbul, 2021. – 21.09. – Режим доступу : <https://www.dailysabah.com/politics/diplomacy/turkey-rejects-invalid-russian-elections-in-crimea>.

У заяві пресекретаря МЗС Туреччини Т. Білгіча йдеться про те, що Туреччина, як і раніше, підтримує територіальну цілісність України і не визнає незаконну анексію Криму. У цьому контексті, на думку Т. Білгіча, вибори в Державну думу, що відбулися в Криму, «не мають юридичної сили для Туреччини». Україна заперечує російські вибори в Криму на тій підставі, що вони порушують міжнародне право.

Marszałkowski, Mariusz. Materniak: Platforma Krymska przypomniala światu o okupacji Krymu (ROZMOWA) [«Кримська платформа» нагадала світові про окупацію Криму] / М. Marszałkowski // *Biznes Alert*. – Warsaw, 2021. – 27.09. – Режим доступу : <https://biznesalert.pl/materniak-platforma-krymska-przypomniala-swiatu-o-okupacji-krymu-rozmowa/>.

Головний редактор польсько-українського порталу Д. Матерняк в інтерв'ю *BiznesAlert* назвав «Кримську платформу» формою співпраці, спрямовану на припинення окупації Криму Росією. На думку Д. Матерняка, «Кримська платформа» покликана нагадати світові, що конфлікт в Україні – це не тільки Донбас, а й Крим, і цим українці хочуть підкреслити, що це питання ще не закрите.

УКРАЇНСЬКО-БІЛОРУСЬКІ ВІДНОСИНИ

Ivertino, kokia bus sankcijų kaina Baltarusijai: vienas rimtesnių klausimų – ar prisijungs Ukraina? [Орієнтовна вартість санкцій для Білорусі: одне з більш серйозних питань – чи приєднається Україна?] // *Lietuvos rytas*. – Vilnius, 2021. – 25.09. – Режим доступу : <https://www.lrytas.lt/verslas/rinkos-pulsas/2021/09/25/news/ivertino-kokia-bus-sankciju-kaina-baltarusijai-vienas-rimtesniu-klausimu-ar-prisijungs-ukraina--20850394>.

У нещодавньому пакеті санкцій ЄС заборонив Білорусі купувати нафтопродукти, включаючи калійні добрива та сировину для цигарок, а також заборонив державному сектору, уряду та державним банкам мати доступ до європейського фінансування та страхування. Нафта і калій є найважливішими продуктами експорту для білоруської економіки. Їх основними ринками збуту були Україна, Великобританія та ЄС. Білорусь купувала нафту в Росії, переробляла її та продавала ЄС і Україні. Головний економіст інвестиційного банку Renaissance Capital С. Донець вважає, що зараз одне з серйозніших питань – чи приєднається Україна до санкцій? На долю нафтопродуктів з Білорусі, які ввозяться в Україну, припадає 40 %. Якщо Україна відмовиться від білоруських нафтопродуктів загальні збитки можуть зрости з 4,5 % до 7,5 % ВВП.

A. Lukašenka: JAV steigia Ukrainoje karines bazes [О. Лукашенко: США створюють військові бази в Україні] // Lietuvos rytas. – Vilniaus, 2021. – 27.09. – Режим доступу : <https://www.lrytas.lt/pasaulis/ivykiai/2021/09/27/news/a-lukasenka-jav-steigia-ukrainoje-karines-bazes-20888034>.

Президент Білорусі О. Лукашенко заявив на зустрічі з керівниками силових структур, що Мінськ і Москва стурбовані створенням американських військових баз на кордоні з Україною. За його словами, в Україні концентрують сили НАТО під виглядом створення навчальних центрів. О. Лукашенко зазначив, що консультувався з російським президентом із цього питання і той погодився, що «потрібні певні дії».

Łukaszenka o «wojnie hybrydowej Zachodu»: Nasi sąsiedzi wybrali politykę konfrontacji [Лукашенко про «гібридну війну Заходу»: Наші сусіди обрали політику протистояння] // Forsal. – Warsaw, 2021. – 27.09. – Режим доступу : <https://forsal.pl/swiat/aktualnosci/artykuly/8255907,lukaszenka-wojna-hybrydowa-zachodu-polityka-konfrontacji.html>.

Президент Білорусі Олександр Лукашенко під час зустрічі з керівниками силових структур говорив про «серйозні проблеми оборони», «бази США в Україні», «війська США в Польщі», «гібридну війну Заходу». О. Лукашенко назвав ситуацію з мігрантами «гуманітарною катастрофою», звинувативши своїх сусідів, зокрема Польщу, у введенні надзвичайного стану на кордоні, щоб «ніхто не бачив, як там гинуть люди». О. Лукашенко наголосив, що «найсумніше – це Україна, яка відкриває новий фронт, який говорить по-старому». На його думку, в Україні «американські бази фактично створюються під прикриттям навчальних центрів».

Whitmore, Brian. Lukashenka vs. Ukraine [Лукашенко проти України] / B. Whitmore // Atlantic Council. – Washington, 2021. – 29.09. – Режим доступу : <https://www.atlanticcouncil.org/blogs/ukrainealert/lukashenka-vs-ukraine/>.

Старший науковий співробітник Євразійського центру Атлантичної ради Б. Вітмор наголошує, що в той час, як Сполучені Штати дедалі більше уваги приділяють загрозі з боку Китаю, рівень загрози також небезпечно зростає на європейському театрі військових дій і вимагає невідкладної уваги з боку Вашингтона і НАТО. Білоруський диктатор О. Лукашенко висунув ряд серйозних, але

необґрунтованих претензій до України на тлі побоювань, що він готовий приєднатися до тривалої гібридної війни В. Путіна проти України. О. Лукашенко оголосив, що Білорусь планує розмістити закуплені в Росії зенітно-ракетні комплекси С-400 на кордоні з Україною, заявивши при цьому, що загроза з півдня «зростає», і «нам потрібно підготуватися».

УКРАЇНСЬКО-БОЛГАРСЬКІ ВІДНОСИНИ

Михайлов, Венцислав. «Републіканці за Бґларія» ще се явят в коалиция на изборите на 14 ноември [«Республіканці за Болгарію» братимуть участь у коаліції на виборах 14 листопада] / В. Михайлов // Факти. – Sofia, 2021. – 24.09. – Режим доступу : <https://fakti.bg/bulgaria/615345-republikanci-za-bulgaria-shte-se-avat-v-koalicia-na-izborite-na-14-noemvri>.

Нова політична партія колишнього очільника парламентської групи ГЕРБ Ц. Цветанова «Республіканці за Болгарію» опублікувала свою програму на парламентських виборах, що відбудуться 14 листопада 2021 р. Серед іншого, партія висловлює рішучу й однозначну підтримку територіальної цілісності України.

УКРАЇНСЬКО-КИТАЙСЬКІ ВІДНОСИНИ

Украина отправила в Китай первый контейнерный поезд с экспортными грузами [Україна відправила до Китаю перший контейнерний поїзд з експортними вантажами] // Жэньминь жибао. – Пекин, 2021. – 30.09. – Режим доступу : <http://russian.people.com.cn/n3/2021/0930/c31519-9902922.html>.

Україна вперше у своїй історії відправила до Китаю контейнерний поїзд з експортними вантажами. Виступаючи на церемонії відправки поїзда, посол КНР в Україні Ф. Сяньжун заявив, що вигідне географічне положення України створює сприятливі умови для зміцнення китайсько-українського співробітництва у сфері логістики. Після церемонії запуску контейнерного поїзда представники уряду України, а також китайські та українські бізнесмени обговорили плани розвитку співпраці двох країн у сфері контейнерних перевезень.

УКРАЇНСЬКО-ЛИТОВСЬКІ ВІДНОСИНИ

TS-LKD suvažiavime priimtos trys rezoliucijos [Три резолюції, прийняті на конгресі] // Lietuvos rytas. – Vilniaus, 2021. – 26.09. – Режим доступу : <https://www.lrytas.lt/lietuvosdiena/aktualijos/2021/09/26/news/ts-lkd-suvaziavime-priimtos-trys-rezoliucijos-20879934>.

Союз Батьківщини – Литовські християнські демократи (TS-LKD) прийняв три резолюції на з'їзді у Вільнюсі щодо стратегічної позиції партії у відповідь на нові виклики. У резолюції про стратегічні напрями зовнішньої політики делегати зазначають, що головною метою зовнішньої політики Литви є і залишається демократія та безпека у східній частині європейського континенту та світі. Резолюція висловлює підтримку найпередовішим країнам Східного партнерства – Україні, Молдові та Грузії – на шляху до європейських реформ та прагне того, щоб ці країни продовжили свої реформи.

УКРАЇНСЬКО-ПОЛЬСЬКІ ВІДНОСИНИ

Jutro prezydent wygłosi przemówienie na Zgromadzeniu Ogólnym ONZ [Завтра президент виступить з промовою на Генеральній Асамблеї ООН] // Do Rzeczy. – Warsaw, 2021. – 20.09. – Режим доступу : <https://dorzeczy.pl/kraj/202354/spychalski-prezydent-duda-bedzie-przemawial-na-zgromadzeniu-ogolnym-onz.html>.

Президент Польщі Анджей Дуда виступить із промовою на Генеральній Асамблеї ООН. Одне з питань стосуватиметься безпеки, у тому числі стосовно України, де з 2014 р. Росія проводить військове вторгнення, зокрема в Криму та на Сході країни. Згідно з інформацією, наданою речником президента Польщі Б.Спичальським, А. Дуда має зустрітися з Президентом України Володимиром Зеленським.

УКРАЇНСЬКО-РОСІЙСЬКІ ВІДНОСИНИ

Клен, Євген. Рішення РФ щодо ОБСЄ порушує мови «Мінська» / Є. Клен // Міст. – Торонто, 2021. – 16.09. – Режим доступу : <https://meest-online.com/ukraine/crime/rishennya-rf-schodo-obse-porushuje-umovy-minska/>.

Офіційна представниця Міністерства закордонних справ Російської Федерації Марія Захарова оголосила про рішення Кремля не продовжувати мандат групи спостерігачів ОБСЄ на міжнародних автомобільних пунктах пропуску «Гуково» та «Донецьк» російсько-українського кордону після його закінчення 30 вересня. У Тристоронній контактній групі засудили рішення Кремля та розглядають його в контексті інших дій Москви, спрямованих на блокування прогресу в рамках консультацій по мінському процесу.

Стайков, Анатоли. Киев отсеке: Изборите в Русия нарушават закона! [Київ заявив: Вибори в Росії порушують закон!] / А. Стайков // Факти. – Sofia, 2021. – 16.09. – Режим доступу : <https://fakti.bg/world/613333-kiev-otseche-izborite-v-rusia-narushavat-zakona>.

Україна звинуватила Росію в порушенні міжнародного права шляхом проведення парламентських виборів на Кримському півострові. Зокрема, міністр закордонних справ України Д. Кулеба заявив журналістам, що Росія порушує міжнародне право, організовуючи голосування на Сході.

Goncharenko, Oleksiy. Why we must not recognize Russia's fraudulent election [Чому ми не повинні визнати фальсифіковані вибори в Росії] / О. Goncharenko // Atlantic Council. – Washington, 2021. – 20.09. – Режим доступу : <https://www.atlanticcouncil.org/blogs/ukrainealert/why-we-must-not-recognize-russias-fraudulent-election/>.

Народний депутат України від партії «Європейська Солідарність» О. Гончаренко вважає, що парламентські вибори в Росії не відповідали основним демократичним вимогам. Рішення залучити окуповану Україну – це вагомий аргумент на користь відмови визнати вибори. Під час цього голосування були зроблені узгоджені зусилля з мобілізації полоненого електорату на окупованій Росією Східній Україні. Як пише автор матеріалу, Кремль також розглядав це як привід, щоб

прив'язати окуповані території ближче до Москви і прискорити політику паспортного імперіалізму, введеної навесні 2019 р.

Hartog, Eva. Putin's United Russia wins vote – as designed – amid hints of discontent [Путінська «Єдина Росія» виграв голосування – як і було задумано – на тлі натяків на невдоволення] / E. Hartog // POLITICO. – Brussels, 2021. – 20.09. – Режим доступу : <https://www.politico.eu/article/vladimir-putin-united-russia-election-majority/>.

Правляча російська партія «Єдина Росія» здобула переконливу перемогу у виборах, які назвали «найрепресивнішими з часів СРСР». Одним з порушень було залучення виборців з так званих ЛНР та ДНР – двох регіонів на Сході України, підконтрольних підтримуваними Росією сепаратистам. За даними незалежних ЗМІ, деяким виборцям видали російські паспорти саме тоді, коли вони чекали своєї черги для голосування на дільниці.

Парламентарните избори в Русия: изборите без избор! [Парламентські вибори в Росії: вибори без вибору!] // Факти. – Sofia, 2021. – 20.09. – Режим доступу : <https://fakti.bg/mnenia/614339-parlamentarnite-izbori-v-rusia-izborite-bez-izbor>.

У Росії 17–19 вересня 2021 р. проходили парламентські вибори. Голосування також відбулося в анексованому Криму, де були відкриті виборчі дільниці, та на окупованих територіях Донецької і Луганської областей України. В ОРДЛО було відкрито 225 так званих «консультативних центрів», де можна було отримати інформацію щодо електронного голосування. Також голосування серед мешканців окупованих територій було організовано на території Ростовської області РФ. РНБО України уже ввела санкції проти 53 членів «виборчих комісій» та 33 «кандидатів». МЗС України заявило, що вибори не визнає і їх результати не матимуть юридичної сили.

Атанасова, Мария. България да не подкрепя резултатите от руските парламентарни избори в окупираните украински територии [Болгарія не повинна підтримувати результати виборів у російській парламент на окупованих українських територіях] / М. Атанасова // Факти. – Sofia, 2021. – 20.09. – Режим доступу : <https://fakti.bg/bulgaria/614292-bulgaria-da-ne-podkrepa-rezultatite-ot-ruskite-parlamentarni-izbori-v-okupiranite-ukrainski-teritorii>.

Центр євроатлантичної безпеки висловив занепокоєння проведенням Росією виборів до Державної думи в анексованому Криму та в ОРДЛО, що суперечить міжнародному праву. Центр закликав Болгарію не визнавати результати виборів. Також інституція звернулася до ООН, ОБСЄ, ЄС і НАТО продовжити санкції проти РФ за її політику в Криму та на Донбасі.

Dickinson, Peter. Rigged vote highlights growing gulf between Putin's Russia and democratic Ukraine [Фальсифіковане голосування підкреслює зростаючу прірву між путінською Росією і демократичною Україною] / P. Dickinson // Atlantic Council. – Washington, 2021. – 21.09. – Режим доступу :

<https://www.atlanticcouncil.org/blogs/ukrainealert/rigged-vote-highlights-growing-gulf-between-putins-russia-and-democratic-ukraine/>.

З 2014 р. аргумент В. Путіна про «один народ» регулярно фігурує в спробах виправдати тривалу агресивну кампанію Росії проти України. На думку експерта Atlantic Council П. Дікінсона, зростаюча прірва між двома країнами проявилася тоді, коли в Росії пройшли парламентські вибори. Експерт підкреслює, що майже все в голосуванні було фарсом. Як зазначає автор матеріалу, демократія – далеко не єдине, що відрізняє сучасну Україну від Росії, проте демократичний розвиток пострадянської України «залишається найбільш помітною рисою цього розколу і основною причиною російсько-української війни».

Цонева, Йоана. Турція не признава изборите за Държавната дума Крим [Туреччина не визнає результатів виборів у Держдуму в Криму] / Й. Цонева // Факти. – Sofia, 2021. – 21.09. – Режим доступу : <https://fakti.bg/world/614555-turcia-ne-priznava-izborite-za-darjavnata-duma-krim>.

Міністерство закордонних справ Туреччини вважає, що вибори до Державної думи в Криму, які відбулися 17–19 вересня 2021 р., не мають юридичної сили для Туреччини. Туреччина продовжує підтримувати територіальну цілісність України і вважає анексію АР Крим незаконною. З цього приводу речниця МЗС Росії М Захарова запевнила, що Москва приділить пильну увагу заяві МЗС Туреччини про невизнання виборів до Державної думи в Криму.

Верховная рада не признала выборы в Госдуму РФ [Верховна Рада не визнала вибори в Держдуму РФ] // Известия. – Москва, 2021. – 22.09. – Режим доступу : <https://iz.ru/1225351/2021-09-22/verkhovnaia-rada-ne-priznala-vybory-v-gosdumu-rf>.

Верховна Рада України вважає незаконними вибори депутатів Державної думи Російської Федерації 2021 р. Відповідну постанову 22 вересня на пленарному засіданні українського парламенту підтримали 322 депутати. У документі депутати вказують, що включення громадян України з окупованих Росією територій є незаконним та безпідставним, а організація виборів у Криму та ОРДЛО – юридично нелегітимною.

Более 65 % жителей Украины выступили за встречу Зеленского и Путина [Понад 65 % жителів України виступили за зустріч Зеленського і Путіна] // Известия. – Москва, 2021. – 23.09. – Режим доступу : <https://iz.ru/1225951/2021-09-23/bolee-65-zhitelei-ukrainy-vvstupili-za-vstrechu-zelenskogo-i-putina>.

Дані опитування українського центру «Соціальний моніторинг» демонструють, що понад 65 % жителів України виступають за зустріч Президента України В. Зеленського з російським лідером В. Путіним. Згідно з опитуванням, 66,4 % підтримали ідею про особисту зустріч В. Зеленського з В. Путіним, що допомогло б, на їхню думку, врегулювати ситуацію на Донбасі. Проти висловилися лише 28,6 % опитаних. Крім того, 50 % жителів країни також упевнені, що заради повернення Донбасу і встановлення миру в Україні В. Зеленський зобов'язаний особисто

зустрітися з керівниками самопроголошених Донецької і Луганської народних республік. Відповідаючи на питання про те, чи в правильному напрямі сьогодні розвиваються події в Україні, 70,5 % респондентів відповіли негативно, нинішній курс підтримали лише 29,5 % громадян.

Песков назвал условие для встречи Путина и Зеленского [Песков назвал умову для зустрічі Путіна і Зеленського] // Известия. – Москва, 2021. – 23.09. – Режим доступу : <https://iz.ru/1225793/2021-09-23/peskov-nazval-uslovie-dlia-vstrechi-putina-i-zelenskogo>.

Прессекретар російського лідера Д. Песков заявив, що зустріч президента РФ В. Путіна з його українським колегою В. Зеленським відбудеться тоді, коли глави держав обидва будуть готові, коли буде порядок денний та вони зрозуміють, про що будуть розмовляти. Заступник голови МЗС РФ А. Руденко заявив про те, що зустріч двох лідерів на сьогодні не планується.

Įtampa Europos sportinių šokių čempionate Kijeve: į medalius pretendavusi Rusijos šokėja A. Agejeva iš oro uosto buvo išsiųsta atgal [Напруженість на чемпіонаті Європи зі спортивних танців у Києві: російську танцівницю А. Агеєву, яка номінувалася на медалі, відправили з аеропорту] // Lietuvos rytas. – Vilnius, 2021. – 26.09. – Режим доступу : <https://www.lrytas.lt/sportas/startai/2021/09/26/news/itampa-europos-sportiniu-sokiu-cempionate-kijeve-i-medalius-pretendavusi-rusijos-sokeja-a-agejeva-is-oro-uosto-buvo-issius-20876437>.

У столиці України Києві завершився 10-й чемпіонат світу з танців Всесвітньої федерації спортивних танців (WDSF). Цьогорічний чемпіонат Європи відзначився незвичайною подією. Російську танцівницю, яка разом зі своїм партнером мала можливість боротися не тільки у фіналі, а й за медалі, не пустили в Україну. За словами спортсменки у соцмережах, після чотирьох годин очікування в київському аеропорту Бориспіль їй сказали, що «немає достатньо причин для приїзду в країну».

NATO growth in Ukraine will cross Putin's «red line»: Kremlin [Збільшення військових НАТО в Україні перетне одну з «червоних ліній» президента В. Путіна] // Daily Sabah. – Istanbul, 2021. – 27.09. – Режим доступу : <https://www.dailysabah.com/world/europe/nato-growth-in-ukraine-will-cross-putins-red-line-kremlin>.

Кремль попередив, що будь-яке розширення військової інфраструктури НАТО в Україні перетне одну з «червоних ліній» президента В. Путіна. Міністр закордонних справ України Д. Кулеба відкинув ідею російської «червоної лінії» за межами власних кордонів Росії і заявив, що Україні потрібно подумати про власну безпеку. Білорусь заявила, що погодилася вжити заходів з Москвою для протидії зростаючій активності НАТО. Президент Білорусі О. Лукашенко звинуватив Сполучені Штати в створенні навчальних центрів в Україні.

Kremlin says NATO expansion in Ukraine crosses Russia's red lines [Кремль заявив, що розширення НАТО в Україні перетинає червоні лінії Росії] // Iran Daily. – Tehran, 2021. – 27.09. – Режим доступу : <https://irandaily.ir/News/316679.html>.

Згідно із заявою речника президента Росії Д. Пєскова, президенти Росії та Білорусі В. Путін та О. Лукашенко неодноразово обговорювали тему потенційного розширення НАТО в Україні. На запитання журналістів, що можуть зробити Москва та Мінськ у відповідь на такий крок НАТО, Д. Пєсков зазначив, що це будуть «дії, спрямовані на забезпечення безпеки двох держав». За словами речника, В. Путін сказав О. Лукашенку, що розширення НАТО в Україні буде розцінюватися як перетин «червоних ліній» Росії.

Malinowski, Przemysław. Rosja: NATO przekroczy czerwoną linię Putina na Ukrainie [Росія: НАТО перетинає червону лінію Путіна в Україні] / P. Malinowski // Rzeczpospolita. – Warsaw, 2021. – 27.09. – Режим доступу : <https://www.rp.pl/polityka/art18958241-rosja-nato-przekroczy-czerwona-linie-putina-na-ukrainie>.

У своєму щорічному зверненні до росіян В. Путін попередив, що його країна сама визначить, де перебуває «червона лінія» у міжнародних відносинах. Пресекретар президента Росії Дмитро Пєсков пізніше пояснив, що «червона лінія» Москви у відносинах з Києвом рівнозначна національним інтересам. Раніше президент Білорусі Олександр Лукашенко оголосив, що разом з В. Путіним вони домовились відповісти на те, що він назвав «збільшенням військової активності НАТО та США в Україн». Білоруський президент, зокрема, звинуватив Вашингтон у створенні в Україні військових навчальних центрів, які, на його думку, рівнозначні військовим базам.

В Минэнерго оценили последствия запрета Украины на импорт электроэнергии из РФ [У Міненерго оцінили наслідки заборони України на імпорт електроенергії з РФ] // Известия. – Москва, 2021. – 29.09. – Режим доступу : <https://iz.ru/1228733/2021-09-29/v-minenergo-otcenili-posledstviia-zapreta-ukrainy-na-import-elektroenergii-iz-rf>.

Заступник голови Міненерго РФ Є. Грабчак заявив, що продовження Україною до 1 листопада заборони на імпорт електроенергії з Росії не позначиться на російській енергосистемі. Депутат Верховної Ради М. Волинець заявив, що Україна може потрапити в залежне становище від РФ в питаннях поставок електроенергії. Він вказав, що країна входить «у системну кризу енергетики».

УКРАЇНСЬКО-ТУРЕЦЬКІ ВІДНОСИНИ

«Türkiye Ukrayna ilişkileri mükemmel bir dönem yaşıyor» [«Відносини між Туреччиною та Україною переживають відмінний період»] // Star gazete. – Istanbul, 2021. – 27.09. – Режим доступу : <https://www.star.com.tr/ekonomi/turkiye-ukrayna-iliskileri-mukemmel-bir-donem-yasiyor-haber-1655601/>.

Голова правління Міжнародної асоціації турецьких і українських бізнесменів Б. Пєхліван заявив, що турецька столиця, яка є однією з трьох найбільших інвесторів іноземного капіталу в Україні, підтримує процес швидкого зростання і розвитку

економіки не тільки в столиці, а й в інших регіонах країни. Обсяг турецького капіталу в Україні становить 4,1 млрд дол., а обсяг двосторонньої торгівлі перевищив 6 млрд дол. Турецькі підрядні компанії внесли значний вклад в інфраструктуру України.

Dost ülke ile imzalar atıldı: Türk SİHA'ları Avrupa'ya konuşlanıyor! [Співпраця Туреччини з Україною у сфері оборони продовжує розширюватися] // *Star gazete.* – Istanbul, 2021. – 29.09. – Режим доступу : <https://www.star.com.tr/savunma/dost-ulke-ile-imzalar-atildi-turk-sihalari-avrupaya-konuslaniyor-haber-1656170/>.

У присутності Президента України В. Зеленського було підписано Меморандум про співпрацю між Міністерством оборони України та компанією Bayraktar Savunma щодо будівництва та облаштування спільного навчально-випробувального центру для обслуговування, поточного ремонту, модернізації БПЛА, а також проведення навчання персоналу, пов'язаного з експлуатацією безпілотних літальних апаратів Bayraktar. За інформацією Міністерства оборони, наступним етапом буде налагодження українсько-турецького виробництва БПЛА.

УКРАЇНСЬКО-УГОРСЬКІ ВІДНОСИНИ

Elek, Nikoletta. Újabb magyar politikust tiltottak ki Ukrajnából [Ще одному угорському політику заборонили в'їзд в Україну] / N. Elek // *Magyar Nemzet.* – Budapest, 2021. – 22.09. – Режим доступу : <https://magyarnemzet.hu/belfold/2021/09/ujabb-magyar-politikust-tiltottak-ki-ukrajnabol>.

22 вересня депутат парламенту Угорщини Л. Ночо не зміг в'їхати в Україну. Він є депутатом угорської Національної асамблеї від правлячого блоку Фідес – Християнсько-демократична народна партія та представником ХДНП. Також він – член комітету угорського парламенту із закордонних справ і член делегації Угорщини в Раді Європи. Депутату було заборонено в'їзд в Україну на три роки. За словами Л. Ночо, «прикро, що замість того, щоб прагнути до співпраці, Україна вдається до таких засобів, оскільки це не допомагає вирішити невирішені суперечки». Він наголосив, що в інтересах угорської громади Угорщина все ще зацікавлена в добросусідських відносинах, але для цього потрібна взаємодія двох сторін.

Kitiltották Ukrajnából a KDNP-s Nacsa Lőrincet [Лорінцу Ночо з ХДНП заборонили в'їзд в Україну] // *Nepszava.* – Budapest, 2021. – 22.09. – Режим доступу : https://nepszava.hu/3132987_kitiltottak-ukrajnabol-a-kdnp-s-nacsa-lorincet.

Депутат парламенту Угорщини від Християнсько-демократичної народної партії Л. Ночо не зміг в'їхати в Україну. Він заявив, що його не впустили в Україну і повідомили про заборону в'їзду на три роки. За словами депутата, він віз гуманітарну допомогу на Закарпаття та планував відвідати кілька населених пунктів цього регіону.

Koren-Karczub, Tímea. «Van még egy út a számunkra: maradunk és küzdünk!» [«У нас є один шлях: ми залишимося і будемо боротися!»] / T. Koren-Karczub // *Magyar Nemzet.* – Budapest, 2021. – 23.09. – Режим доступу : <https://magyarnemzet.hu/kulfold/2021/09/van-meg-egy-ut-a-szamunkra-maradunk-es-kuzdunk>.

Віцепрезидент Товариства угорської культури Закарпаття Й. Барта заявив, що у зв'язку з тим, що чисельність угорців Закарпаття лише 100 тис. осіб і вона скорочується через «націоналістичну політику України» та складну економічну ситуацію, еміграцію угорців із Закарпаття необхідно припинити, що все ще потребує допомоги угорського уряду. Він вважає, що угорцям Закарпаття загрожують дві великі небезпеки: одна – це еміграція, інша – асиміляція. Через ситуацію в останні роки виїхали переважно молоді люди та представники професійно-інтелектуальної еліти.

Orsolya, Somogyi. Aláírták az új gázszerződést [Підписано новий газовий контракт] / О. Orsolya // Magyar Nemzet. – Budapest, 2021. – 27.09. – Режим доступу : <https://magyarnemzet.hu/gazdasag/2021/09/alairtak-az-uj-gazszerzodest-video>.

Міністр закордонних справ і торгівлі П. Сіярто заявив, що підписано ще одну довгострокову угоду про закупівлю газу з російським «Газпромом», яка гарантує безпеку енергопостачання Угорщини протягом 15 років. Документ підписали Д. Аверкін, заступник генерального директора «Газпрому», та Д. Кобор, голова та генеральний директор MVM Zrt. Згідно з цією угодою, передача газу до Угорщини розпочнеться з 1 жовтня 2021 р. і замінить угоду, підписану 15 років тому, термін дії якої закінчується 30 вересня 2021 р. З жовтня 2021 р., принаймні в рамках цього контракту, з України не буде надходити газ для використання в Угорщині. Влада України була здивована і розчарована тим, що Угорщина підписала новий контракт з «Газпромом».

A magyar külügyminisztérium bekérte az ukrán nagykövetet [Міністерство закордонних справ Угорщини звернулося до українського посла] // Magyar Nemzet. – Budapest, 2021. – 28.09. – Режим доступу : <https://magyarnemzet.hu/kulfold/2021/09/a-magyar-kulugyminiszterium-bekerette-az-ukran-nagykövetet>.

Глава МЗС Угорщини заявив, що Угорщина вважає порушенням свого суверенітету те, що Україна хоче перешкодити безпечному постачанню газу через Угорщину. Він оголосив, що посла України в Угорщині запрошено до Міністерства закордонних справ і торгівлі.

Az ukrán külügy is bekérte a magyar nagykövetet [Міністр закордонних справ України звернувся до посла Угорщини] // Magyar Nemzet. – Budapest, 2021. – 28.09. – Режим доступу : <https://magyarnemzet.hu/kulfold/2021/09/az-ukran-kulugy-is-bekerette-a-magyar-nagykövetet>.

Після того, як у відповідь МЗС Угорщини звернулося до посла України в Будапешті, МЗС України звернулося до посла Угорщини взяти до відома позицію української сторони щодо газової угоди між Угорщиною та російською газовою компанією «Газпром». В Україні вважають, що постачання російського газу до Угорщини «в обхід України» підірве національну безпеку країни та енергетичну безпеку Європи і що угода завдала серйозного удару по українсько-угорським відносинам.

Kottász, Zoltán. Mélyponton az ukrán–magyar viszony [Українсько-угорські відносини на низькому рівні] / Z. Kottász // Magyar Nemzet. – Budapest, 2021. – 28.09. – Режим доступу : <https://magyarnemzet.hu/kulfold/2021/09/melyponton-az-ukran-magyar-viszony>.

Відносини між Угорщиною та Україною опустилися до низької точки після того, як Угорщина підписала контракт на постачання газу з російською енергетичною компанією «Газпром», згідно з яким російський газ більше не буде надходити до Угорщини через Україну. Контракт передбачає закупівлю 4,5 млрд кубометрів газу на рік, які «Газпром» буде поставляти до Угорщини за двома маршрутами: 3,5 млрд кубометрів через сербо-угорський інтерконектор та 1 млрд кубометрів через Австрію. Згідно з договором, Росія хоче зробити Україну економічно неспроможною, як це було зроблено з будівництвом газопроводу «Північний потік-2», який також постачає газ безпосередньо до Німеччини в обхід України.

Mikulski, Jakub. MSZ Węgier wzywa ambasadora Ukrainy. «Naruszenie suwerenności» [Міністерство закордонних справ Угорщини викликало посла України. «Порушення суверенітету»] / J. Mikulski // Rzeczpospolita. – Warsaw, 2021. – 28.09. – Режим доступу : <https://www.rp.pl/dyplomacja/art18961111-msz-wegier-wzywa-ambasadora-ukrainy-naruszenie-suwerennosci>.

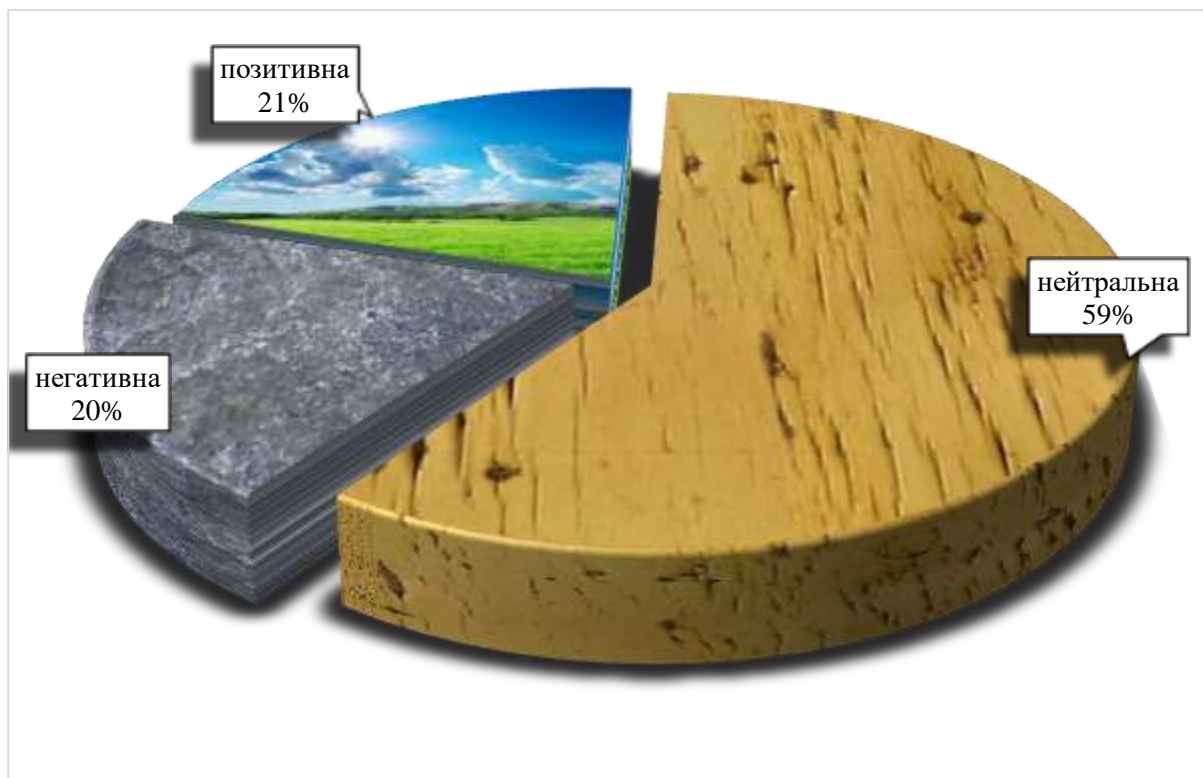
Міністерство закордонних справ Угорщини викликало посла України у зв'язку з заявою, у якій Україна просить Єврокомісію оцінити відповідність нової угорсько-російської газової угоди європейському законодавству в галузі енергетики. Нова угода між Угорщиною та Росією набуде чинності 1 жовтня і триватиме 15 років. Угорщина буде закупати 4,5 млрд куб. газу на рік. Сировину постачатимуть через Сербію (ділянка «Турецького потоку» – 3,5 млрд м³) та Австрію (1 млрд м³). Міністерство закордонних справ України висловило здивування та розчарування рішенням Будапешта. В Україні вважають, що Угорщині було б вигідніше отримувати газ транзитом через її територію.

Néző, László. Gáz lesz! [Буде газ!] / L. Néző // Magyar Nemzet. – Budapest, 2021. – 29.09. – Режим доступу : <https://magyarnemzet.hu/ahelyzet/2021/09/gaz-lesz>.

Автор статті висловлює своє обурення негативною реакцією України на підписання Угорщиною контракту на постачання газу з «Газпромом» в обхід території України. Автор при цьому наголошує, що Угорщина зробила все можливе, щоб поліпшити ситуацію в Україні: від апаратів штучної вентиляції легенів до лікування поранених на полі бою солдатів.

ТОНАЛЬНІСТЬ ПУБЛІКАЦІЙ ПРО УКРАЇНУ

Упродовж аналізованого періоду більшість зарубіжних оглядачів у висвітленні загальноукраїнської проблематики займала нейтральну позицію (59 %). 21 % повідомлень мали виражене позитивне спрямування, а 20 % – негативне.

Діаграма 11. Співвідношення тональності матеріалів про Україну в світових ЗМІ (доля публікацій за період 16-30 вересня 2021 року)

Найчастіше зарубіжні інформаційні агентства з нейтральних позицій висвітлювали діяльність нашої держави на міжнародній арені (61 %). Однак негативного контенту було дещо більше (23 %), ніж позитивного (16 %). Що стосується внутрішньої політики – то оціночні тенденції були схожими: більшість публікацій нейтральних (49 %), проте позитивні переважали над негативними (33 і 18 % відповідно).

Лише нейтральний контекст мають матеріали ЗМІ Пакистану («The News»), Португалії («Publico»), Ірану («Iran Daily»), Бельгії («POLITICO»), Іспанії («El Mundo», «ABC»), Німеччини («Frankfurter Allgemeine», «Neues Deutschland»), Чехії («Aktuálně.cz»), Латвії («Neatkarīgā Rīta Avīze»).

У нейтральному світлі інформує своїх читачів про загалом українсько-угорських відносин болгарська газета «Факти». Зокрема, наводиться повідомлення

про підписання Угорщиною договору з російським «Газпромом» на постачання газу до 2036 р., використовуючи газопровід «Турецький потік». Коментуючи його, видання вказує на побоювання України щодо зменшення її прибутків від транзиту газу та прохання України до Європейської комісії перевірити угоду на відповідність законодавству ЄС.

Польський портал ділових новин «Biznes Alert» коментує газовий конфлікт між Україною та Угорщиною в нейтральній до України манері. Зокрема, наводяться слова потенційного канцлера Німеччини О. Шольца (СДПН) про те, що Україна повинна залишатися транзитною країною для природного газу. За його словами, гарантії повинні включати збереження транзитної ролі України та забезпечення того, щоб поставки газу «Північним потоком-2» не становили ризику для деяких країн Східної Європи. Видання також нагадує, що США та Німеччина передбачили підтримку трансформації енергетики та безпеки України в обмін на згоду про початок поставок через спірний газопровід.

Позитивні оцінки подій в Україні належать виданням таких країн, як Канада («Міст», «Гомін України» (63 %), Китай («Жэньминь Жибао» (60 %) та Туреччина («Daily Sabah» «Star» (35 %)).

Позитивна модальність стосується здебільшого прагнення України провводити реформи в економічній та культурно-освітній сфері. Канадська газета «Міст» пише про перемогу українки вперше в історії популярного американського конкурсу краси Ms. World International. На шпальтах китайської газети «Жэньминь Жибао» нагонується, що Україна вперше у своїй історії відправила до Китаю контейнерний поїзд з експортними вантажами. Зокрема, виступаючи на церемонії відправки поїзда, посол КНР в Україні Ф. Сяньжун заявив, що вигідне географічне положення України створює сприятливі умови для зміцнення китайсько-українського співробітництва у сфері логістики. Турецька газета «Daily Sabah» інформує про підписання Меморандуму про співпрацю між Міністерством оборони України та турецькою компанією Bayraktar Savunma щодо будівництва та облаштування спільного навчально-випробувального центру для обслуговування, поточного ремонту, модернізації БПЛА, а також проведення навчання персоналу, пов'язаного з експлуатацією безпілотних літальних апаратів Bayraktar.

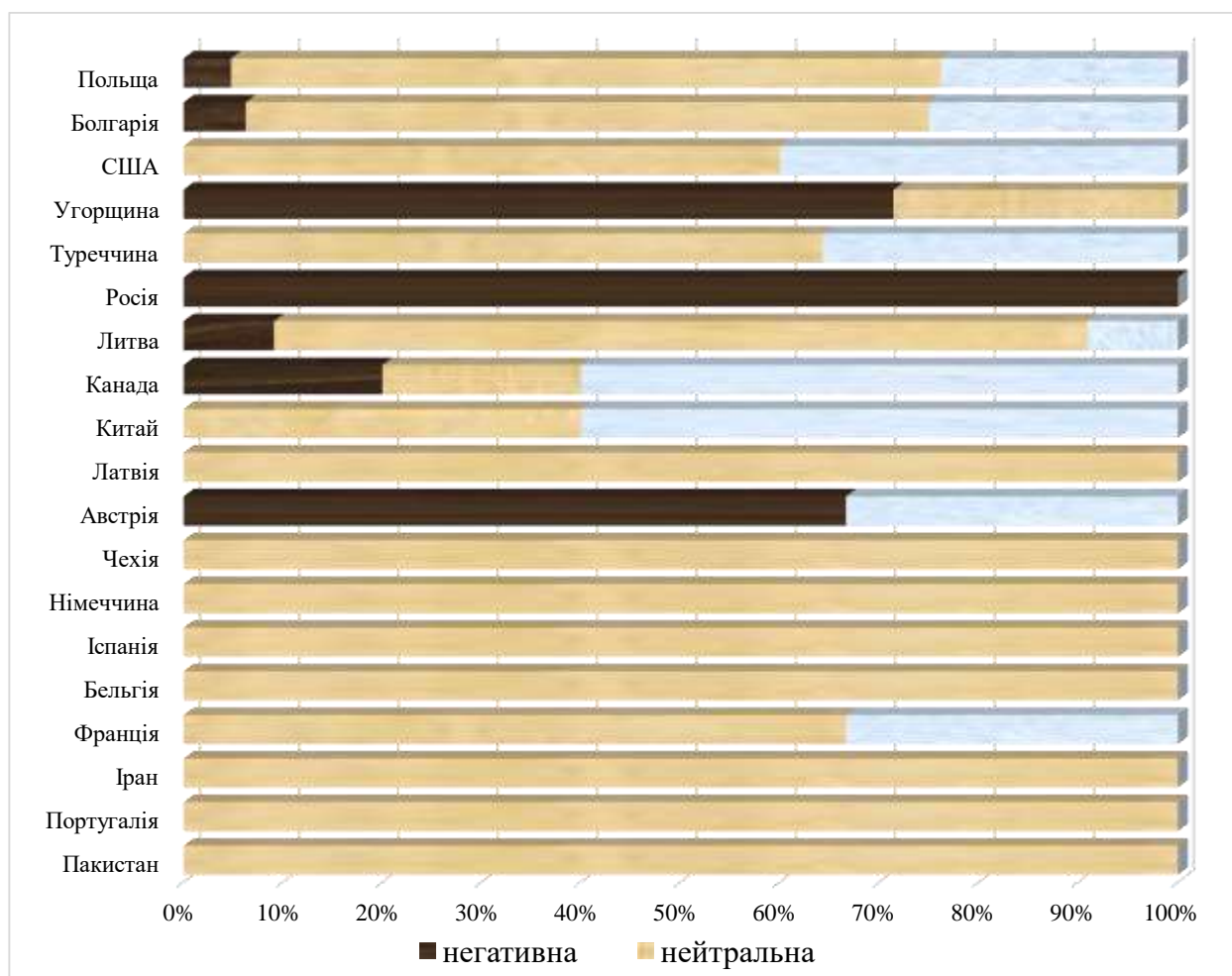
Схвальні відгуки на адресу нашої держави публікує видання аналітичного центру «Atlantic Council», зокрема в контексті реформи корпоративного управління на українських державних підприємствах, яка знову стала національним пріоритетом з квітня 2021 р. після зміни керівництва в енергетичному гіганті НАК «Нафтогаз України». Слід назвати і прокоментовану в ряді зарубіжних ЗМІ перемогу українського боксера Олександра Усика над британцем Ентоні Джошуа за версіями WBA, WBO, IBF і IBO. Наразі угорська газета «Magyar Nemzet» публікує привітання Президента України В. Зеленського боксеру О. Усику з перемогою в бою з британцем Е. Джошуа.

Лише негативна модальність інформаційних повідомлень прослідковувалася в ЗМІ Росії («Извести» (100 %)), а у виданнях Угорщини («Magyar Nemzet» (75 %)) і Австрії («Die Presse» (70 %)) також здебільшого звучали негативні оцінки подій в Україні. Уже традиційно негативний контекст повідомлень спостерігається у російських ЗМІ. Показовими в цьому плані є статті видання «Известия». Так, коментуючи реакцію української сторони на підписання газового контракту між Угорщиною і Росією, експерт Фінансового університету при уряді Росії, провідний аналітик Фонду національної енергетичної безпеки І. Юшков заявив, що ТОВ «Оператор ГТС України» втручається в комерційні відносини інших компаній і ризикує постати перед арбітражним судом за невиконання зобов'язань. Своєю чергою, в іншій статті цього самого видання заступник генерального директора Інституту національної енергетики Росії О. Фролов на скаргу глави ТОВ «Оператор ГТС України» С. Макогона через підписання газового контракту між Угорщиною і російським «Газпромом» відповів, що Україна «нічого не робила, щоб угорські обсяги газу транспортувалися через її територію». При цьому у Держдумі, коментуючи скандал між Києвом і Будапештом через контракти на поставки газу, які Угорщина уклала з «Газпромом» на 15 років, заявили, що «Україні слід вирішувати всі енергетичні питання безпосередньо з Росією, а не пред'являти претензії європейським країнам». Загалом російські ЗМІ уже тривалий час послідовно нав'язують міжнародній спільноті думку про те, що Україна є ненадійним партнером у сфері загопостачання, тим самим намагючись виправдати будівництво нових газопроводів в обхід нашої держави.

Діаграма 12. Модальність публікацій про Україну в іноземних ЗМІ у ракурсі загальних рубрик (питома вага публікацій за період 16-30 вересня 2021 року)

Більшість негативних оцінок угорських ЗМІ пов'язана з черговим загалом двосторонніх відносин через підписання Угорщиною газового контракту з Росією. Так, оглядач «Magyar Nemzet» у своїй статті цитує міністра закордонних справ і торгівлі Угорщини П. Сіярто, який заявив, що підписано ще одну довгострокову угоду про закупівлю газу з російським «Газпромом», яка гарантує безпеку енергопостачання Угорщини протягом 15 років. Журналіст додає, що з жовтня 2021 р., принаймні в рамках цього контракту, з України не буде надходити газ для використання в Угорщині. Тож влада України була здивована і розчарована тим, що Угорщина підписала новий контракт з «Газпромом». В іншій статті це саме видання наголошує: Угорщина вважає порушенням свого суверенітету те, що Україна хоче перешкодити безпечному постачанню газу через Угорщину. Також в угорській газеті повідомляється, що посла України в Угорщині запрошено до Міністерства закордонних справ і торгівлі.

Діаграма 13. Розподіл тональності публікацій про Україну в іноземних ЗМІ в ресурсах окремих країн (питома вага публікацій за період 16-30 вересня 2021 р.)

Окрім газового конфлікту, угорська газета «Nepszava» досить емоційно реагує на заборону в'їзду в Україну депутату парламенту Угорщини від Християнсько-демократичної народної партії Л. Ночо. Останній заявив, що його не впустили в Україну і повідомили про заборону в'їзду на три роки. Так само негативно на зазначену подію реагує «Magyar Nemzet», наводячи слова Л. Ночо: «прикро, що замість того, щоб прагнути до співпраці, Україна вдається до таких засобів, оскільки це не допомагає вирішити невирішені суперечки». Видання також продовжує тематику національної меншини угорців в Україні. Обговорюється повідомлення віцепрезидента Товариства угорської культури Закарпаття Й. Барта, який повідомив, що чисельність угорців Закарпаття лише 100 тис. осіб, і вона скорочується через «націоналістичну політику України» та складну економічну ситуацію».

Контекст негативних повідомлень австрійських ЗМІ пояснюється скоріше не оцінками власне України, а саме конкретними подіями, про які повідомляється –

замах на помічника Президента України С. Шефіра та вибух у Дніпрі автомобіля Nissan Primera, від якого загинули речниця головного управління ДСНС у Дніпропетровській області Д. Гречищева та ветеран АТО О. Кавлак. Ці події певною мірою подаються як неспроможність влади знизити криміногенну ситуацію й забезпечити безпеку власних громадян.

Варто відзначити, що більшість зарубіжних видань все ж нейтрально висвітлює події в Україні та міжнародну політику нашої держави. Серед головних позитивних здобутків досліджуваного періоду – події культури та спорту, зокрема перемога українського боксера О. Усика на професійному ринзі й завоювання ним титулу чемпіона світу у надважкій вазі.

«Топовими темами» для зарубіжної преси з 16 по 30 вересня 2021 року, стали питання політичної боротьби, які спричинили замах на першого радника Президента України С. Шефіра, проблеми запуску газогону «Північний потік-2», дво- й багатостороння співпраця у сфері національної безпеки з Туреччиною та традиційно аналізуються заходи у сфері боротьби з корупцією і злочинністю, протидії Covid-19 тощо.